

dr Katarzyna Ceklarz
Instytut Nauk Humanistycznych i Turystyki
Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Targu

Autoreferat

1. Imię i nazwisko

Katarzyna Ceklarz

2. Wykaz posiadanych dyplomów i stopni naukowych z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej

2018 doktor nauk humanistycznych w zakresie etnologii

Wydział Historyczny, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

rozprawa doktorska: *Sebastian Flizak – etnograf i ludoznawca na tle swojej epoki. Biografia antropologiczna*

promotor: prof. dr hab. Jan Święch, Katedra Dziedzictwa i Teorii Muzealnictwa, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie

recenzenci: prof. dr hab. Zofia Budrewicz, Katedra Dydaktyki Literatury i Języka Polskiego, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej
prof. dr hab. Ewa Nowina-Sroczyńska, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej, Uniwersytet Łódzki

2009 Studia Podyplomowe w zakresie muzealnictwa

Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

2008 magisterium w zakresie etnologii

Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

praca magisterska: *Muzeum im. Władysława Orkana w Rabce – próba monografii*

promotor: prof. dr hab. Jan Święch (jw.)

recenzent: prof. dr hab. Czesław Robotycki, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

2007 magisterium w zakresie socjologii

Instytut Socjologii, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

praca magisterska: *Pamięć społeczna Józefa Kurasia „Ognia” na Podhalu*

promotor: prof. dr hab. Maria Flis, Instytut Socjologii, Wydział Filozoficzny, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

recenzent: dr hab. Jacek Nowak, prof. UJ, Zakład Antropologii Społecznej, Instytut Socjologii, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

2007 Kwalifikacje pedagogiczne do pracy nauczycielskiej

Studium Pedagogiczne, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

W 2002 roku, po ukończeniu nauki i zdaniu egzaminu maturalnego w II Liceum Ogólnokształcącym im. ks. prof. Józefa Tischnera w Rabce-Zdroju, rozpoczęłam studia wyższe na kierunku „**socjologia**” na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie.

Będąc na drugim roku socjologii (2003), rozpoczęłam równoległe studia wyższe na kierunku „**etnologia**” na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie.

W 2007 roku uzyskałam tytuł **magistra socjologii** na podstawie pracy magisterskiej, przygotowanej pod kierunkiem prof. dr hab. Marii Flis, *Pamięć społeczna Józefa Kurasia „Ognia” na Podhalu*, której recenzentem był dr hab. Jacek Nowak, prof. UJ. (Załącznik 1)

W 2008 roku uzyskałam tytuł **magistra etnologii** na podstawie pracy magisterskiej, przygotowanej pod kierunkiem prof. dr hab. Jana Świącha, *Muzeum im. Władysława Orkana w Rabce – próba monografii*, której recenzentem był prof. dr hab. Czesław Robotycki. (Załącznik 2)

Podczas studiów magisterskich, w latach 2005-2007, uczęszczałam na zajęcia w ramach Studium Pedagogicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego, otrzymując **kwalifikacje pedagogiczne** do pracy nauczycielskiej (2007). (Załącznik 3)

Po uzyskaniu magisterium z socjologii rozpoczęłam **podyplomowe studia z zakresu muzealnictwa** (zakończone w 2009 roku), realizowane przez Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. (Załącznik 4)

W październiku 2014 roku podjęłam studia na **Wydziałowym Studium Doktoranckim** na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

Pod kierunkiem prof. dr hab. Jana Świącha przygotowałam rozprawę doktorską poświęconą biografii antropologicznej zapomnianego etnografa z Małopolski Sebastiana Flizaka (1881-1972). Praca powstała na podstawie materiałów archiwalnych i empirycznych, pozyskanych podczas kwerend archiwalnych w Krakowie, Wrocławiu, Warszawie, Wiedniu (Austria), Lwowie (Ukraina) i Talicy (Rosja) oraz podczas badań terenowych realizowanych wśród społeczności, z której się wywodził, czyli Górali Zagórzańskich z okolic Mszany Dolnej. W latach 2015-2016 badania były realizowane w ramach tzw. **grantu dziekańskiego** dziekana Wydziału Historycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego (nr 40071659). Publiczna obrona rozprawy doktorskiej, *Sebastian Flizak – etnograf i ludoznawca na tle swojej epoki. Biografia antropologiczna*, której recenzentami byli prof. dr hab. Zofia Budrewicz z Katedry Dydaktyki Literatury i Języka Polskiego Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz prof. dr hab. Ewa Nowina-Sroczyńska z Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Łódzkiego, odbyła się 2 marca 2018 roku. Nadanie **stopnia doktora nauk humanistycznych w zakresie etnologii** przez Radę Wydziału Historycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie odbyło się 23 marca 2018 roku. (Załącznik 5)

Posiadam kilka **uprawnień zawodowych**, jestem przewodnikiem górskim beskidzkim i tatrzańskim, a także pilotem wycieczek międzynarodowych i instruktorem narciarstwa zjazdowego¹.

¹ W latach 2003-2005 uczestniczyłam w kursie przewodników górskich, organizowanym przez Studenckie Koło Przewodników Górskich w Krakowie. W 2005 roku zdałam egzamin państwowy, uzyskując **uprawnienia zawodowe przewodnika turystycznego górskiego beskidzkiego** na obszar wschodni Beskidów Zachodnich, nadane przez Wojewodę Małopolskiego (decyzja nr 185/2005). (Załącznik 6). W 2006 roku uczestniczyłam w kursie organizowanym przez SKPG i uzyskałam **zawodowe uprawnienia pilota wycieczek międzynarodowych**

3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych²

2013	Pensum: 120 h (1/3 etatu)	Instruktor w Instytucie Nauk Humanistyczno-Społecznych Podhalańskiej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Targu
2013-2017	pensum: 360 h (pełny etat)	Wykładowca w Instytucie Nauk Humanistycznych Podhalańskiej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Targu
2017-2019	Pensum 320 h (pełny etat)	Starszy wykładowca w Instytucie Nauk Humanistyczno-Społecznych i Turystyki Podhalańskiej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Targu
2019-2023	Pensum 330 h (pełny etat)	Starszy wykładowca w Instytucie Nauk Humanistycznych i Turystyki Podhalańskiej Państwowej Uczelni Zawodowej w Nowym Targu
2023-nadal	Pensum: 330 h (pełny etat)	Starszy wykładowca w Instytucie Nauk Humanistycznych i Turystyki Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Targu

4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.)

Moim głównym osiągnięciem naukowym, w myśl art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.), jest **zbiór** tematycznie powiązanych ze sobą **12 artykułów** (wymienionych poniżej), które dotyczą **współczesnych przemian dziedzictwa kulturowego Podhala**. Publikacje te są efektem moich wieloletnich badań terenowych: wywiadów i obserwacji uczestniczących oraz analizy dokumentów archiwalnych, a także studiów zainicjowanych doświadczanymi i obserwowanymi przemianami dziedzictwa kulturowego górali karpaccich w Polsce.

nadane przez Marszałka Województwa Małopolskiego (decyzja nr 22/2006). (Zał. 7). Pogłębiając wiedzę z zakresu turystyki, w 2008 roku uczestniczyłam także w kursie **inwentaryzacji krajoznawczej**, prowadzonym przez Oddział Akademicki PTTK w Krakowie (Zał. 8) oraz w praktycznym kursie instruktorskim rekreacji ruchowej o specjalności **narciarstwo zawodowe**, uzyskując **kwalifikacje zawodowe instruktorskie**, nadane przez Ministerstwo Sportu i Turystyki w 2007 roku. (Zał. 9)

W latach 2011-2013 poszerzyłam uprawnienia przewodnickie, uczestnicząc w kursie na przewodnika tatrzańskiego, który był organizowany przez Akademickie Koło Przewodników Tatrzańskich im. Z. i W.H. Paryskich w Krakowie. W 2013 roku zdałam egzamin państwowy, uzyskując **uprawnienia zawodowe przewodnika turystycznego górskiego tatrzańskiego** na obszar Tatr Zachodnich i Tatr Wysokich oraz Podtatrza i Pienin nadany przez Marszałka Województwa Małopolskiego (decyzja nr 107/2013). (Zał. 10)

² W niniejszym dokumencie pojawiają się trzy nazwy mojego obecnego pracodawcy: do 31 września 2019 roku uczelnia funkcjonowała pod nazwą „Podhalańska Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Targu”. Następnie, 1 października 2019 roku nazwa uległa zmianie na „Podhalańską Państwową Uczelnię Zawodową w Nowym Targu”. Od 1 października 2023 roku nazwa uczelni została przekształcona na „Akademię Nauk Stosowanych w Nowym Targu”.

Problematyka tych opracowań oscyluje wokół trzech zjawisk: (1) **kreacji i autokreacji Podhala jako krainy wyobrażonej**, (2) **metamorfoz regionalnych widowisk** oraz (3) **komercjalizacji i utowarowienia tradycji Podhala**.

Etnologiczne zainteresowanie góralami i ich kulturą posiada długą historię badawczą, sięgającą początku etnologii jako dyscypliny naukowej w Polsce, a literatura poświęcona temu zagadnieniu jest bogata i inspirująca. Znajomość publikacji na temat Podhala, uznawanych za klasyczne, stały się punktem wyjścia dla moich badań nad współczesnością tego regionu, dla którego turystyka jest podstawą ekonomicznego funkcjonowania. Studia nad obserwowanymi obecnie formami skomercjalizowanego dziedzictwa kulturowego Podhala mają swoje teoretyczne podstawy m.in. w pracach Zygmunta Baumana³, analizującego postawy współczesnych turystów żądnych „autentyczności i wrażeń” oraz reakcję strony przyjmującej, która – aby spełnić te oczekiwania – konstruuje kanon kulturowy przeznaczony do konsumpcji dla przybyłych gości. Mechanizmy te na wyspie Bali, kreowanej przez tutejszych mieszkańców jako „raj na ziemi”, badali Margaret Mead i Clifford Geertz. Podobne spostrzeżenia, ale już odnośnie do Podhala, zawarł w książce *Sklep potrzeb kulturalnych* etnograf i historyk kultury Antoni Kroh⁴. Autor skonfrontował w niej stereotypowe poglądy oraz wyobrażenia na temat Podhala i górali z rzeczywistością, obserwowaną przez niego od lat powojennych do końca XX wieku. Korespondująca z poglądami Kroha jest koncepcja „tradycji wynalezionej” Erica Hobsbawma⁵, która zwróciła moją uwagę na relację pomiędzy zachowanymi elementami tradycyjnej kultury a tymi, które podlegają ciągłej reinterpretacji. „Tradycja wynaleziona” może zostać poddana procesowi utowarowienia. Opis tego zjawiska, przedstawiony m.in. przez Johna i Jean Comaroff⁶, miał istotny wpływ na mój sposób interpretacji zjawisk kulturowych, omawianych w podanych poniżej artykułach. W tym względzie pomocna okazała się również monografia Piotra Korduby *Ludowość na sprzedaż*⁷, w której autor, na przykładzie instytucji państwowych, m.in. działającej w przeszłości na Podhalu „Cepelii”, analizuje zmiany w podejściu do dizajnu, ludowości i pseudoludowości, co miało swoje znaczenie w omawianych przeze mnie procesach na Podhalu.

W powyższym sposobie interpretacji kultury Podhala w XXI wieku należy wziąć pod uwagę zjawisko masowej turystyki mające istotny wpływ na funkcjonowanie regionu. Do tego problemu odnoszą się publikacje m.in. Armina Mikosa von Rohrscheida⁸, dotyczące wykorzystania dziedzictwa kulturowego na potrzeby turystyki, a także jego interpretacji w turystyce kulturowej. Inspiracją dla mojej naukowej działalności były również teksty Zygmunta Kruczka⁹, który porusza kwestie wartości dziedzictwa produkowanego dla turystyki, wpływu nadmiernej frekwencji turystów na procesy społeczne zachodzące w centrach miast oraz znaczenia regionów i ich kultury w turystyce.

³ Z. Bauman (1994). *Dwa szkice o moralności ponowoczesnej*, Warszawa.

⁴ A. Kroh (1999). *Sklep potrzeb kulturalnych*, Pruszków.

⁵ E. Hobsbawm, T. Ranger (2008). *Tradycja wynaleziona*, Kraków.

⁶ J. i J. Comaroff (2011). *Etniczność sp. z o.o.*, Kraków.

⁷ P. Korduba (2013). *Ludowość na sprzedaż*, Warszawa.

⁸ M.in. A. M. von Rohrscheid (2021). *Interpretacja dziedzictwa w turystyce kulturowej*, Poznań.

⁹ M.in. Z. Kruczek (2016). *Szkice o wartości dziedzictwa produkowanego dla turystyki. Studium na przykładzie amerykańskich przydrożnych atrakcji turystycznych*, „Turystyka Kulturowa”, nr 3, s. 6-20.

4.1. Tytuł osiągnięcia naukowego

Między kreacją a utowarowieniem dziedzictwa kulturowego Podhala

4.2. Publikacje stanowiące osiągnięcie naukowe

I. Kreacja i autokreacja Podhala jako krainy wyobrażonej

1. (1) **Ceklarz K.** (2022). *Kliszczacy – między etnograficzną kreacją a współczesnym projektem tożsamościowym*, [w:] *Kliszczacy – gwara i kultura*, red. M. Rak, M. Brytan-Ciepielak, Księgarnia Akademicka, Kraków, s. 129-146, <https://books.akademicka.pl/publishing/catalog/book/402>.
2. (2) **Ceklarz K.** (2022). *Podhale de luxe. Marketingowa wizja Podhala „dla wybranych”*, [w:] *Więcej niż muzeum. Szkice ofiarowane Profesorowi Janowi Święchowi*, red. J. Barański, K. Maniak, A. Trebunia-Staszek, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków, s. 551-572.
3. (3) **Ceklarz K.** (2024). *Podhale dla VIP-ów. Dziedzictwo kulturowe Podhala a turystyka w sektorze premium* [w:] *Tożsamości kulturowe regionów karpackich. Człowiek-język-architektura-sztuka-krajobraz*, red. K. Styrna-Bartkiewicz, A. Jędrisko, Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Targu, Nowy Targ, s. 159-176.
4. (4) **Ceklarz K.** (2024). *Sensual Krupówki. A Sensory Analysis of the Soundscape and Smellscape of the Most Famous Street in Podhale Region*, „Perspektywy Kultury”, t. 47, nr 4 (2024), s. 379-404, <https://doi.org/10.35765/pk.2024.4704.25>, <https://czasopisma.ignatianum.edu.pl/pk/article/view/2024.4704.25>.

II. Metamorfozy widowisk regionalnych

1. (5) **Ceklarz K.** (2018). *Od tradycji do masowego widowiska folklorystycznego. Przeobrażenie obrzędowości na przykładzie konkursu palm wielkanocnych*, „Journal of Urban Ethnology”, nr 16, s. 129-142, https://rcin.org.pl/Content/67904/WA308_88514_P1505_Od-tradycji-do-masow_1.pdf.
2. (6) **Ceklarz K.** (2019). *Metamorfozy Karpackiego Festiwalu Dziecięcych Zespołów Regionalnych w Rabce-Zdrój*, [w:] *Festiwale, konkursy, przeglądy a ochrona niematerialnego dziedzictwa kulturowego*, red. A.W. Brzezińska, K. Smyk, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Polskie Towarzystwo Ludoznawcze, Narodowy Instytut Dziedzictwa Lublin-Wrocław-Warszawa, s. 245-267, <http://cyfrowearchiwum.amu.edu.pl/archive/8905>.
3. (7) **Ceklarz K.** (2022). „Sabałowa Noc” – góralskie święto „po zbójnicku”, „Łódzkie Studia Etnograficzne”, t. LXI, s. 159-180, <https://lse.ptl.info.pl/>.

III. Komercjalizacja i utowarowienie tradycji Podhala

1. (8) **Ceklarz K.** (2018). *Góralczyzna na sprzedaż. Komercjalizacja tradycji widoczna w krajobrazie Podhala*, „Małopolska. Regiony – Regionalizmy – Małe ojczyzny”, nr 20, s. 227-246, <https://docplayer.pl/127586496-Katarzyna-ceklarz-goralszczyzna-na-sprzedaz-komercjalizacja-tradycji-widoczna-w-krajobrazie-podhala.html>.

2. (9) **Ceklarz K.** (2019). *Współczesne aranżacje obiektów komercyjnych i turystycznych na Podhalu*, „Małopolska: Regiony – Regionalizmy – Małe ojczyzny”, nr 21, s. 193-212, https://www.malopolska.org/images/pliki/roczniki/rm_21_2019/rm_21_2019_s193-212.pdf.
3. (10) **Ceklarz K.** (2023). *Ludowość w pamiątkarstwie na przykładzie Podhala*, [w:] *Ludowość w literaturze, sztuce i muzyce*, red. D. Gocół, J. Szadura, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2023, s. 151-170.
4. (11) **Ceklarz K.** (2023). *Oscypek na nowo. Między tradycją a turystycznym biznesem*, „Perspektywy Kultury”, t. 42, nr 3(2023), s. 487-516, https://czasopisma.Ignatianum.edu.pl/pk/article/view/2619?fbclid=IwAR0ehp5UE7t0eRFpO5BFbTovTh50ptp32nkZUj28Ai2U6C2_PQEMhqrPMOI.
5. (12) **Ceklarz, K.** (2024). *Turyści halal w Zakopanem w opinii pracowników HoReCa*, „Rocznik Filozoficzny Ignatianum”, nr 30(3), s. 395-420, <https://doi.org/10.35765/rfi.2024.3003.21>.

4.3. Omówienie celu naukowego w/w prac i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania

Prezentowane wyniki badań naukowych są efektem moich wieloletnich zainteresowań badawczych zagadnieniem przemian dziedzictwa kulturowego Podtatrza, w ramach którego skupiam się na zjawisku etnoutowarowienia i komercjalizacji, polegającym na sprowadzeniu elementów dziedzictwa Podhala do roli towaru, a także mitologizacji i banalizacji kultury, kreacji i autokreacji kultury oraz wspomnianemu wyżej „wynajdywaniu tradycji”.

Podejmując studia nad wymienionymi zjawiskami, opierałam je na obserwacji praktyk społecznych w XXI wieku w obrębie Podtatrza, a w szczególności Podhala, rozumianymi jako wszelkie działania mające na celu zarządzanie góralszczyzną – jej zasobem symbolicznym i materialnym, mającym wpływ na tworzenie wizerunku regionu Małopolski. Mój dorobek dotyczy trzech obszarów tematycznych, z których każdy wskazuje na wybrany aspekt przemian dziedzictwa kulturowego Podhala.

- I. **Pierwszy obszar** badawczy dotyczył analizy mechanizmu kreacji wizerunku Podhala, której celem jest budowanie i odtwarzanie zmitologizowanych wyobrażeń na temat regionu. Owa kreacja realizowana jest zarówno oddolnie, przez samych górali, jak i odgórnie, przez osoby napływowe, a jej celem jest uzyskanie korzyści ze sprzedaży wrażeń opartych na tradycyjnej kulturze Podhala.
- II. **Drugi obszar** badań i studiów dotyczył praktyk społecznych, w ramach których tradycyjne elementy folklorystyczne stanowiły inspirację dla publicznych działań folklorystycznych, nakierowanych na ich profesjonalizację, instytucjonalizację i teatralizację. Słowami kluczowymi charakteryzującymi ten obszar badawczy są „folklor”, „widowisko” i „zmiana”.
- III. **Trzeci obszar** dotyczył badań skupionych na praktykach komercjalizacji, banalizacji i utowarowienia kultury Podhala związanych ze zmasowanym ruchem turystycznym stanowiącym ewenement w skali kraju.

Ad I. Kreacja i autokreacja Podhala jako krainy wyobrażonej

Cel: Pierwszy obszar moich badań dotyczył zagadnień współczesnej kreacji kulturowej Podhala z uwzględnieniem ościennych społeczności góralskich, podlegających tym samym zjawiskom. Szczególnie interesował mnie mechanizm budowania wizji współczesnej góralszczyzny oraz wyobrażeń na temat obszaru, który od XIX wieku dla mieszkańców regionu i instytucji zaangażowanych w ochronę dziedzictwa kulturowego stanowi punkt

odniesienia w aspekcie tożsamościowotwórczym i turystycznym. Moja uwaga skoncentrowana była zarówno na działaniach podejmowanych przez osoby identyfikujące się jako górale, czyli traktujące kulturę ludową regionu jako własną, jak i na inicjatywach osób przyjezdnych. Jednym z ważnych dostrzeżonych przeze mnie zagadnień była komercjalizacja kultury ludowej oraz określenie działań mających na celu uzyskanie korzyści finansowych. Temat wykorzystywania kultury w różnych obszarach gospodarki, w tym przede wszystkim w turystyce, stanowi jeden z ważniejszych aspektów działalności wielu instytucji, w tym samorządowych i biznesowych. Jest często poruszany tematem medialnym, np. przy okazji relacjonowania skutków tzw. overtourismu, czyli zjawiska zatłoczenia i nadmiaru turystów w miejscach o szczególnych walorach.

Problematyka: W artykule *Kliszczacy – między etnograficzną kreacją a współczesnym projektem tożsamościowym* (2022) podjęłam tematykę autoidentyfikacji Górali Kliszczackich, czyli grupy etnograficznej sąsiadującej z kulturowo silnym i wpływowym Podhalem. Moim celem było zbadanie historii etnograficznej taksonomii oraz delimitacji mającej oddzielić góralszczyznę od nie-góralszczyzny, a także wpływ tych działań na powstanie przygranicznej i niejednoznacznej w przeszłości grupy etnograficznej Górali Kliszczackich. Grupa ta była postrzegana przez badaczy jako „przejściowa” pomiędzy góralami a Krakowiakami. Wśród Górali Kliszczackich pojawiła się tendencja do wyznaczania granic, generująca w obrębie grupy pytanie dotyczące własnej tożsamości. Badałam współczesne przejawy przynależności do tej wspólnoty wyobrażonej oraz rolę etnonimu (w tym przypadku „Kliszczacy”), wokół którego konsoliduje się i umacnia ta lokalna tożsamość. Opisując funkcjonowanie społeczności góralskiej w XXI wieku, analizowałam proces kulturotwórczy i autoidentyfikacyjny, podejmowany oddolnie w celu budowania tożsamości regionalnej, m.in. w opozycji do Podhala. Odnosząc się do koncepcji Rodneya Harrisona¹⁰, celem badań było ukazanie, w jaki sposób działa proces aktywnego wytwarzania dziedzictwa.

Tematyce współczesnego kreowania wizerunku regionu góralskiego poświęciłam także artykuł *Podhale de luxe. Marketingowa wizja Podhala „dla wybranych* (2022). Wykorzystując koncept Rolanda Barthes’a¹¹, analizującego treści zawarte w *Niebieskim przewodniku Micheline*, zbadalam teksty zawarte w czasopiśmie „Tatra Premium Magazine” (TPM), przeznaczonym dla szerokiej rzeszy turystów *premium*, którzy cenią wysoką jakość, wyjątkowe doświadczenia i niestandardowe rozwiązania. Celem magazynu jest przedstawienie luksusowej oferty wypoczynku „w klimacie” kultury góralskiej. W moim tekście wskazałam na świadome i intencjonalne mitologizowanie gór i góralszczyzny na potrzeby biznesu turystycznego, zmierzające w kierunku budowy atrakcyjnej oferty, zwiększenia ruchu turystycznego i sprzedaży „atrakcji turystycznych”, do których włączono dziedzictwo kulturowe Podtatrza. Zwróciłam uwagę na marketingowy mechanizm sterowanej redukcji przekazywanych informacji, konstruowania i dobierania treści w taki sposób, aby odbierać realność opisywanym ludziom, wydarzeniom i miejscom na rzecz ich mitologizacji i tworzenia wyidealizowanych, hybrydycznych opisów (łączyących piękno i ekologię z nowoczesnym i wygodnym stylem życia). Analizowałam także występujący w czasopiśmie mechanizm dawania obietnicy ziszczenia „ponadczasowej tęsknoty uczestnictwa w świecie spełnionych marzeń”¹². W przypadku „królestwa superlatyw”, jakim staje się Podhale, są to obietnice doświadczenia nieskazitelnej przyrody, góralskiej *ślobody* (wolności), dawności i autentyczności. Mieszkańcy Podhala, czerpiący zyski z turystyki, bazując na utrwalonych

¹⁰ R. Harrison (2013). *Heritage: Critical Approaches*, Londyn, s. 240-276.

¹¹ R. Barthes (2008). *Niebieski przewodnik*, [w:] tegoż, *Mitologie*, Warszawa, s. 157-160.

¹² L. Stomma (1994). *Etnologia a reklama*, [w:] *Mitologie popularne: szkice z antropologii współczesności*, red. D. Czaja, Kraków, s. 115.

kliszach i skojarzeniach, zbudowali i ciągle udoskonalają ofertę turystyczną odpowiadającą wyobrażeniom turysty, który chętnie wnika w przygotowany dla niego świat iluzji i wierzy, jak napisano w jednym z artykułów w TPM, że górale to ludzie „ulepieni z najlepszej gliny, przez samego Boga, w chwili relaksu”, a ponadto kultura góralska i jej twórcy to „dobro narodowe”.

Tę kwestię rozważyłam także w artykule *Podhale dla VIP-ów. Dziedzictwo kulturowe Podhala a turystyka w sektorze premium* (2024), w którym poddałam analizie proces realizacji marketingowej wizji regionu poprzez aranżację miejsc noclegowych, organizację góralsko-wykwintnych posiłków, usług w postaci „góralskich ofert specjalnych” itp. Badając oferty turystyczne obiektów *premium* na Podhalu, udowodniłam, że dziedzictwo kulturowe stanowi ważny i doceniany komponent wielu działań marketingowych. Dla biznesmenów pochodzących z Podhala regionalna tradycja jest naturalnym, spójnym i zrozumiałym systemem znaczeń i symboli, a na jej podstawie tworzone są produkty turystyczne, pakiety i oferty pozwalające uwikłać i utrzymać turystę w ograniczonej przestrzeni, tworzącej sterowaną odgórnie bańkę informacyjną. W ramach tego zjawiska kreowane są nowe rozwiązania oparte na kulturze ludowej, dostosowane do wymogów biznesowych często przez osoby zajmujące się profesjonalnie projektowaniem wnętrz, nowoczesną kuchnią itp., ale co istotne, niewywodzące się z regionu i nieidentyfikujące się z góralszczyzną jako taką. I dlatego elementy symboliczne są stosowane przez nich w sposób nowatorski, eklektyczny i same z siebie zaczynają funkcjonować jako nowe elementy kulturowe. W ten sposób powstaje nowa wizja Podhala jako „turystycznego raju” będąca krokiem w stronę silnej modyfikacji dziedzictwa.

Rosnąca wartość finansowa etnotowarów oraz budowanie ich marki znalazły przełożenie na aranżację miejsca skupiającego ruch turystyczny pod Tatrami, czyli ulicę Krupówki. Tej „celowo kreowanej przestrzeni” poświęciłam tekst z zakresu antropologii sensorycznej *Sensual Krupówki. A Sensory Analysis of the Soundscape and Smellscape of the Most Famous Street in Podhale Region* (2024). Artykuł oparłam na badaniach realizowanych w przestrzeni popularnego zakopiańskiego deptaku w sytuacji postpandemicznego natężenia ruchu turystycznego. Skupiłam się w nim na analizie zmiany krajobrazu dźwiękowego oraz zapachowego, mającej znaczenie dla identyfikacji miejsca i budowania jego tożsamości. W tekście wskazałam na realne, chciane i niechciane, unikatowe dźwięki i zapachy budujące krajobraz kulturowy Podhala, silnie wpływające na kreowanie wyobrażonego wizerunku miejsca wraz z jego atmosferą. Artykuł, oprócz analizy audiosfery i odorantosfery Krupówek, był tekstem interwencyjnym, unaoczniałam w nim bowiem zanik wielu notowanych zjawisk fonicznych oraz powstawanie w ich miejsce nowych (np. nagłośniona medialnie działalność kapel romskich), ale także wpływ overtourismu na niematerialne dziedzictwo kulturowe Zakopanego.

Wkład w rozwój badań: Przez kilkanaście lat badań miałam okazję obserwowania i dokumentowania, w jakim kierunku rozwija się kreowana dla turystów wizja Podhala oraz w jaki sposób turyści postrzegają ten region. Opisałam proces wykorzystywania dziedzictwa kulturowego, będący istotnym składnikiem potencjalnego biznesowego sukcesu. W związku z tym za niezwykle ważne uważam przede wszystkim badania na temat współczesnej kondycji góralszczyzny i jednocześnie jej postępującego utowarowienia. Obserwowałam i nadal obserwuję walkę pomiędzy wykorzystaniem dziedzictwa do kreowania dobrze sprzedającej się wizji Podhala a zachowaniem i ochroną tego dziedzictwa. W przywołanych artykułach wskazywałam na proces, w którym walory turystyczne Podhala stają się paradoksalnie turystyczną pułapką, czyli sposobem maksymalizacji zysków kosztem redukcji znaczenia elementów symbolicznych. Uwypukliłam także silny związek pomiędzy

ekonomicznymi zyskami płynącymi z wykorzystania dziedzictwa kulturowego a budowaniem tożsamości regionalnej.

Zastosowanie wyników badań: Doświadczenie zdobyte podczas prowadzenia badań terenowych na obszarze Podhala znajdują konkretne zastosowanie w diagnozowaniu procesu turystyfikacji centrum Zakopanego. Jednym z nich są badania audiosfery Krupówek, na których poziom natężenia hałasu od lat jest permanentnie przekraczany, a do niedawna incydentalne występy romskich muzykantów stały się normą trapiącą mieszkańców. Pierwsza w historii analiza audiosfery i odorantosfery Krupówek uwidacznia szereg problemów społecznych wynikających z utowarowienia dziedzictwa i krajobrazu kulturowego Podhala. Ważnym aspektem jest także uświadomienie osobom odpowiedzialnym za tworzenie nowych przestrzeni turystycznych na Podtatrze mechanizmów funkcjonowania kultury ludowej w biznesie. Refleksja ta wpisuje się w ogólnoswiatowy trend dążący do ochrony dziedzictwa kulturowego obszarów turystycznych, nastawionego na zrozumienie i uwzględnienie lokalnej tradycji.

Z kolei proces autoidentyfikacji Kliszczków, grupy sąsiadującej z Podhalem, jest szczególnie przez to, że jego nasilenie nastąpiło w XXI wieku, do czego przyczyniły się wyniki moich badań. Zostało to docenione przez wspólnotę lokalną, czego potwierdzeniem jest przyznanie mi nagrody „Zasłużony dla kultury Górali Kliszczańskich” przez Oddział Związku Podhalan w Skomielnej Czarnej i Bogdanówce oraz Gminę Tokarnia.

Ad II. Metamorfozy widowisk regionalnych

Cel: Drugi obszar moich badań dotyczył przeobrażenia postawy społeczności lokalnej wobec niematerialnego dziedzictwa kulturowego regionu, a zwłaszcza współczesnego kreowania wspólnotowej aktywności i tworzenia zinstytucjonalizowanego oraz sprofesjonalizowanego widowiska. Analizując tę kwestię, skupiłam się na metamorfozach góralskich performatywnych wydarzeń folklorystycznych, charakteryzujących się długim czasem trwania. Na ich podstawie dokonałam próby określenia współczesnego zjawiska adaptacji tradycyjnych zwyczajów i obrzędów na potrzeby kultury popularnej, polityki lokalnej (samorządowej) i ponadlokalnej oraz turystyki. Turystyka jest także katalizatorem dla obecnej na Podhalu „tradycji wynalezionej”, którą poddałam analizie na podstawie współczesnej odsłony mitu zbójnickiego.

Problematyka: Niematerialne dziedzictwo kulturowe Podhala podlega nieustannej zmianie, w tym selekcji i renegocjacji, generowanej w zgodzie z potrzebami teraźniejszości. Na kierunek tych zmian wpływ mają liderzy reprezentujący depozytariuszy dziedzictwa regionalnego, lokalne instytucje kultury, władze samorządowe oraz odbiorcy, którymi, w przypadku Podhala, są głównie turyści. Zagadnieniu procesu performatywnego przetwarzania i wytwarzania dziedzictwa w XXI wieku poświęciłam trzy artykuły, przeprowadzając analizę trzech wysokozinstytucjonalizowanych, celowo dobranych widowisk: 1) związanych z religią i tradycyjnymi artefaktami wykorzystywanymi w okresie Świąt Wielkanocnych; 2) przeznaczonych dla dzieci; 3) skierowanych do dorosłego odbiorcy.

Tekst *Od tradycji do masowego widowiska folklorystycznego. Przeobrażenie obrzędowości na przykładzie konkursu palm wielkanocnych* (2018) oparłam na własnych badaniach archiwalnych oraz wieloletniej (trwającej trzy dekady) obserwacji uczestniczącej. Przedmiotem mojego zainteresowania były działania podejmowane przez organizatora Konkursu Palm Wielkanocnych, realizowanego od lat 50. XX wieku w Rabce-Zdroju. Wydarzenie od początku było imprezą egalitarną i zinstytucjonalizowaną, nastawioną na ochronę i podtrzymanie tradycji poprzez aktywizację mieszkańców zaangażowanych

w przekazywanie i upowszechnianie elementów dziedzictwa kulturowego. Z czasem modyfikacji uległy założenia i funkcja konkursu. Akcent został przesunięty z kreowania medium międzypokoleniowej komunikacji na uatrakcyjnienie samego wydarzenia poprzez skupienie się na aspektach widowiskowych i ludycznych. W przeszłości konkurs funkcjonował w silnym kontekście religijnym i tradycyjnym, nastawiony był na podtrzymanie zwyczaju wykonywania palm wielkanocnych według ustalonych wzorców. Z czasem zasadniczo zmienił się sposób oceny palm wielkanocnych przez komisję (składającą się z etnografów i liderów wspólnoty lokalnej). Wprowadzono nowe kategorie, w których tradycyjne wykonanie palmy jest tylko jednym z elementów oceny. Premiowane są nietradycyjne, ale wysokie (więc widowiskowe) palmy wykonywane przez członków instytucji, a transport i ich ekspozycja wymaga współdziałania wielu osób (w strojach regionalnych). W wyniku tych zmian konkurs, mający pierwotnie konserwować zwyczaj, stał się elementem medialnej promocji miasta i regionu, atrakcją turystyczną oraz formą edukacji regionalnej, zyskując w miejsce dotychczasowych nowe funkcje. W ten sposób przedstawiłam, w jaki sposób performatywność uzyskuje przewagę nad tradycyjnością.

Tematykę przemian widowisk regionalnych kontynuowałam w artykule *Metamorfozy Karpackiego Festiwalu Dziecięcych Zespołów Regionalnych w Rabce-Zdrój* (2019). Wskazałam tu na kolejny przykład modyfikacji tradycji w wyniku selektywnego i adaptacyjnego doboru treści przez kolejne generacje twórców i uczestników festiwalu, pozostających pod wpływem teraźniejszości, w której żyją. Długie trwanie wydarzenia umożliwia prześledzenie m.in. podejścia organizatorów do samego widowiska, kluczową rolę jurorów-etnografów i zmianę ich stanowiska względem scenicznej prezentacji tradycji na przestrzeni dekad, a także stosunek depozytariuszy do folkloru prezentowanego na scenie. Pomimo tego, że zmiany w praktykach zarządzania dziedzictwem uwzględniają dziś jego więziotwórczy, dynamiczny i temporalny charakter, to równolegle nadają mu wymiar komercyjny, wpisując zasoby kulturowe w szeroki strumień „przemysłu dziedzictwa”. Jednym z ciekawszych elementów obserwowanej zmiany jest nacisk jurorów na odtworzenie tradycyjnej dziecięcej rzeczywistości na wsi poprzez promowanie adekwatnego stroju (a nie miniatury stroju dorosłych, która do tej pory była stosowana) oraz treści przedstawianych utworów – aktualnie dostosowywanych do dawnych dziecięcych zabaw niebędących kalką zachowań dorosłych.

Kolejny aspekt podejmowanej problematyki przedstawiłam w artykule *„Sabałowa Noc” – góralskie święto „po zbójnicku”* (2022), analizując przebieg i funkcję tego specyficznego i prestiżowego widowiska na Podhalu. Organizatorem „Sabałowej Nocy”, będącej kulminacyjną częścią „Sabałowych Bajan”, ogólnopolskiego festiwalu folkloru, organizowanego od 1967 roku, jest Dom Ludowy w Bukowinie Tatrzańskiej, instytucja mająca największe osiągnięcia w propagowaniu kultury góralskiej w Polsce (organizującego m.in. „Karnawał Góralski”). „Sabałowa Noc” jest widowiskiem współtworzonym i prowadzonym przez prof. Stanisława Hodorowicza, byłego prodziekana UJ i senatora RP, krzewiciela kultury Podhala, wraz z antropolożką kultury i etnolożką dr hab. prof. UJ Stanisławą Trebunią-Staszal. Obydwójce reprezentują świat nauki oraz lokalną społeczność, z której się wywodzą i którą promują. Wydarzenie to ma zatem charakter elitarny i opiniotwórczy dla środowiska zajmującego się kulturą ludową oraz lokalną polityką. Podczas tego wydarzenia przyznawane są honorowe tytuły „Zbójnika” i „Wierchowej Orlicy”. W artykule zwróciłam uwagę na to, w jaki sposób uświadomione przez depozytariuszy dziedzictwo Podhala podlega wartościowaniu, i – co z tym związane – selekcji (na zasadzie supermarketu kultury opisanego przez Gordona Mathewsa¹³, w wyniku której wybrane elementy umieszczane są w strategiach rozwoju regionu. Rekonstruując

¹³ G. Mathews (2005). *Supermarket kultury. Globalna kultura – jednostkowa tożsamość*, Warszawa.

przebieg „Sabałowej Nocy”, przy wykorzystaniu wspomnianej koncepcji „tradycji wynalezionej” Erica Hobsbawma, zanalizowałam zasady doboru elementów tradycji Podhala przez kreatorów tego wydarzenia oraz sposoby ich adaptacji do nowych potrzeb. Rozważałam także kwestię występującej w ramach tego swoistego święta regionalnego bezrefleksyjnej afirmacji zbójnickiego proceduru, u podstaw którego leżał przecież niegdyś jawny bunt i wystąpienia przeciwko prawu. Działania te powodują, że „Sabałowa Noc” jest znakomitą przykładem konstruowania zjawisk kultury i tradycji w nowym kontekście, bazującym na micie (zbójników, czyli „dobrych chłopców”) i ten mit utrwalając. Jest również przykładem kreatywnego, ale i wybiórczego zaadaptowania regionalnego dziedzictwa na potrzeby turystyki kulturowej, dokonanego przez spadkobierców tej spuścizny.

Wkład w rozwój badań: Za istotne uważam przede wszystkim podjęcie studiów nad najważniejszymi widowiskami na Podhalu. Były to pierwsze badania obejmujące rekonstrukcje ich genezy (idei, celów, założeń i fabuły) i przebiegu (środków wyrazu i proponowanej narracji) na podstawie dokumentacji archiwalnej i wywiadów pogłębionych. Opisałam znane z klasycznej literatury antropologicznej procesy, które w konkretnym przypadku Podhala stanowią istotny czynnik kształtujący tożsamość. Jednym z nich jest „Sabałowa Noc”, która, współtworzona przez elity intelektualne regionu, staje się afirmacją członków własnej społeczności, opartą na solidarności grupowej i powszechnie uznanych wartościach. W przypadku festiwalu dziecięcego wskazywałam na mechanizmy wynikające ze zmiany podejścia komisji konkursowej i instruktorów, będących pod wpływem klasycznej etnografii. Natomiast w przypadku konkursu płam wielkanocnych zwracałam uwagę na tendencję przeciwną, wyeksponowanie elementu performatywnego ponad tradycyjny. Starłam się także pokazać strukturę organizacyjną i sposób zarządzania dziedzictwem niematerialnym, a także rolę festiwalu i eventów w narracji popularnonaukowej i edukacyjnej.

Zastosowanie wyników badań: Kontynuacją powyższych ustaleń było m.in. przygotowanie przeze mnie materiałów upowszechniających oraz promocyjnych i edukacyjnych dotyczących Karpackiego Festiwalu Dziecięcych Zespołów Regionalnych w postaci folderu wydanego przez Małopolskie Centrum Kultury SOKÓŁ z okazji 45-lecia tego wydarzenia. Praktycznym zastosowaniem wyników badań jest także włączanie zdobytej wiedzy do autorskich przedmiotów prowadzonych przeze mnie dla studentów kierunku „turystyka i rekreacja” na Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Targu: „góralszczyna w turystyce” (2018-2021) oraz „etnografia Podtatrza w turystyce” (2022-nadal). W ramach zajęć ze studentami staram się uwrażliwiać przyszłe kadry podhalańskiej branży turystycznej na znaczenie dziedzictwa kulturowego regionu w turystyce oraz potrzebę jego ochrony. Ponadto zastosowanie powyższych osiągnięć nastąpiło w momencie objęcia przeze mnie w 2024 roku kierownictwa projektu „Rozwinąć skrzydła! Badanie potrzeb środowiska depozytariuszy i interesariuszy dziedzictwa kulturowego w Małopolsce”, który dotyczy funkcjonowania instytucji kultury w Małopolsce, realizowanego w ramach mojej współpracy z Małopolskim Centrum Kultury SOKÓŁ.

Ad. III. Komercjalizacja i utowarowienie tradycji Podhala

Cel: Trzecim obszarem badań były studia, w ramach których zwracałam uwagę na bardzo ważny, moim zdaniem, problem komercjalizacji, banalizacji i utowarowienia góralskich tradycji Podhala. Wiąże się on z wysokim (i ciągle wzrastającym) turystycznym zainteresowaniem tym regionem, ale także z legislacyjnymi zmianami dotyczącymi ochrony podhalańskich zasobów dziedzictwa kulturowego, krajobrazu kulturowego, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz ochrony obiektów zabytkowych. Dzięki tym zmianom w centrum Zakopanego powstał Park Kulturowy Krupówki.

Problematyka: Systematyczny wzrost frekwencji osób odwiedzających corocznie Podhale (od ok. 2,5 miliona w 2000 roku, do ok. 6 milionów w 2024 roku) wpływa na zmianę sposobu funkcjonowania wielu obszarów kultury odwołującej się do tradycji ludowej. Zmiany, które uznałam za najbardziej interesujące, opisałam poprzez pojęcia turystyfikacji, utowarowienia i sprzedaży kultury, czyli intencjonalnej etnoprzedsiębiorczości, realizowanej przez mieszkańców Podhala (górali) oraz ludność napływową. W artykule *Góral szczyzna na sprzedaż. Komercjalizacja tradycji widoczna w krajobrazie Podhala* (2018) przedstawiłam sposoby wykorzystywania zasobu symbolicznego (graficzne motywy regionalne, gwarę, muzykę itp.), udział górali w reklamach, a także instrumentalne przekształcania kapitału kulturowego w finansowy. W artykule m.in. ukazałam postać górala traktowanego jako motyw kulturowy, zredukowany do prostego przekazu i odwołujący się do skupionej w nim bogatej symboliki znaczeń i skojarzeń związanych z kulturą Podhala. Wskazałam także na proces stereotypizacji i idealizacji zbójnictwa, którego obraz, widoczny w reklamie, filmie, a także folklorze scenicznym, podlega trywializacji i banalizacji. Badania nad współczesnym zbójnictwem, rozumianym jako element dziedzictwa „zastygły w kulturze”, kontynuowałam również w odniesieniu do góralskiej autokreacji (o czym była mowa wyżej). Następnym przedmiotem badań była analiza użycia gwary podhalańskiej w reklamie oraz mediach, w tym zwłaszcza w produkcjach telewizyjnych, w których często dochodzi do jej banalizowania i przeinaczania (rozumianych jako brak poprawności językowej i sprowadzania jej do roli ornamentu), w taki sposób, aby odpowiadała gustom i kompetencji kulturowej szerokiego grona odbiorców. Zabieg ten wzbudza irytację wśród mieszkańców Podhala, permanentne stosowanie w mediach pseudogwary prowadzi do jej zniekształcenia i uproszczenia, a to zjawisko górale traktują jako obrazę ich dziedzictwa. W artykule wskazałam także, w jaki sposób pod wpływem masowej turystyki gospodarka kulturowa Podhala stała się etnoprzedsięwzięciem, a nawet etnoprzemysłem na wielką skalę, a sam region przeistoczył się w markę (etno-logotyp). Adekwatnym tego przykładem jest analizowany w artykule mechanizm świadomego, sztucznego „dogóral szczyzania” (jak ten proces określił Antoni Kroh) oraz intencjonalnego wytwarzania pseudogóral szczyzny na potrzeby biznesu turystycznego. Generowanie i promowanie kulturowo naznaczonych produktów (etnoproductów i etnopraktyk), staje się sposobem na tworzenie często nieprawdziwych, wyidealizowanych wyobrażeń o regionie.

Rozważania na temat komercjalizacji i turystyfikacji kontynuowałam w tekście *Współczesne aranżacje obiektów komercyjnych i turystycznych na Podhalu* (2019). Skupiłam się w nim na nowoczesnej architekturze Podhala oraz wystroju i wyposażeniu wnętrz obiektów komercyjnych i publiczno-prywatnych powstałych pod Tatrami w XXI wieku. Obydwa te pola twórczości architektów, projektantów i dizajnerów dają możliwości komponowania przestrzeni z wykorzystaniem etniczujących cytatów i parafraz z rodzimej twórczości ludowej, obydwie są też polem inspiracji i eksperymentów twórczych. W tym zakresie dostrzegłam tendencje ciągłego podkreślania i eksponowania walorów kulturowych, prowadzące do kondensacji góralszczyzny w danej przestrzeni (wnętrzu restauracji, hotelowym lobby, dworcu kolejowym itp.), opartej najczęściej na uproszczonych znaczeniach. Przedstawiłam proces nadawania i utrzymywania statusu autentyczności góralszczyzny, czyli „autentyfikacji”, jak powiedzieliby badacze tego zagadnienia Eric i Scott Cohen¹⁴. W tych dwóch aspektach eksploatacji kultury – architekturze i dizajnie – widać wyraźnie powstawanie przytłaczającej regionalnym detalem „sztuki turystycznej” – utowarowianej i tworzonej w merkantylnym celu. Sztuki nie-góral skiej, lecz neogóral skiej,

¹⁴ E. Cohen, S.A. Cohen (2012). *Authentication: Hot and Cool*, „Annals of Tourism Research”, 39 (3), s. 1295-1314.

mającej z założenia odpowiadać na oczekiwania klientów-turystów, zgodnie z wykreowanym wyobrażeniem Podhala. Odnosząc się do poglądów socjologa Deana MacCannella¹⁵, można stwierdzić, że to mistyfikacja góralszczyzny, mająca stwarzać pozory autentyczności poprzez estetyzację oraz dopasowanie obrazu do roszczeń ze strony przyjezdnych. Moim zdaniem jest to także przejaw elastyczności i umiejętności dostosowania działań do potrzeb i kontekstu, a tym kontekstem jest dostrzeżenie wartości handlowej w lokalnym dziedzictwie Podhala przez jego depozytariuszy. Egzemplifikacją dla tego typu zjawiska jest zanalizowany we wspomnianym artykule przykład firmy o kontrowersyjnej nazwie „Księstwo Góralskie” (kontrowersja polega na nawiązaniu do Goralenvolku z okresu okupacji niemieckiej), będącej kwintesencją wprowadzania motywów regionalnych do biznesu.

Jednym z takich etnomotywów eksploatowanych biznesowo jest oscypek. Tematykę utowarowienia dziedzictwa oraz jego twórczego przekształcania rozwinęłam w artykule *Oscypek na nowo. Między tradycją a turystycznym biznesem* (2023). Bazując na badaniach terenowych oraz analizie oferty gastronomicznej i turystycznej dotyczących tego istotnego dla Podhala produktu, opisałam mechanizm biznesowy prowadzący do przekształcenia oscypka z lokalnego produktu spożywczego w produkt ekskluzywny oraz znak towarowy. W artykule ukazałam mechanizmy zmiany kodu znaczeniowego oscypka, jego oderwanie się od pierwowzoru, dostrzegłam i zinterpretowałam emocje i reakcje, jakie wzbudza jego fałszowanie przez nieuczciwych sprzedawców, wykorzystanie praw do jego kształtu przez producentów przedmiotów z zakresu dizajnu oraz w przestrzeniach niekiedy bardzo odległych od kulturowego dziedzictwa Podhala (czego przykładem mogą być złote felgi do samochodu w kształcie oscypków). Ten istotny element semiotyczny składa się na reprezentację budującą znaczeniową mapę Podhala, stając się kolejnym elementem kreującym wyobrażenie o regionie i wpływającym na jego komercjalizację.

W taką narrację wpisują się również kreatorzy współczesnych pamiątek oferowanych turystom pod Tatrami. Ich działania analizowałam w 2023 roku, a wyniki opublikowałam w tym samym roku w tekście *Ludowość w pamiątkarstwie na przykładzie Podhala*. Celem badawczym było sprawdzenie, czy i w jaki sposób dziedzictwo kulturowe Podhala inspiruje współczesnych etnodizajnerów lub jest przez nich wykorzystywane (wchodzi w skład etnobiznesu). Wszak we współczesnej fali etnodizajnu ważne są nie tylko same produkty kultury ludowej, ale jej źródła i warunki funkcjonowania. W artykule uwzględniłam dwa zjawiska: komercyjną sprzedaż pamiątek oraz projekty nadesłane na konkurs mający wyłonić pamiątkę autoryzowaną przez Muzeum Tatrzańskie im. dra Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem. W pierwszym przypadku wykazałam, że pamiątki dostępne w aktualnej sprzedaży są różnorodne, typowe dla miejscowości wypoczynkowych, odwołujące się do wielu różnych wzorców, w tym m.in. podhalańskich. Istotny w tych badaniach był opis prób stworzenia etnopamiątek wykorzystujących wzorce zakorzenione w dziedzictwie kulturowym regionu podejmowane instytucjonalnie – przez Muzeum Tatrzańskie i Tatrzański Park Narodowy.

Do konkursu Muzeum Tatrzańskiego projektanci zgłosili 293 prace, które podzieliłam na dwanaście kategorii. Dziewięć z nich odwoływało się wprost do góralskich tradycji ludowych. Szczególne znaczenie w projektowaniu pamiątek ma dla młodych dizajnerów nawiązanie do oscypka, co potwierdza tezy z wyżej omówionego artykułu, że oscypek posiada potencjał, by stać się rozpoznawalnym symbolem regionu. Prowadzone badania pozwoliły na uchwycenie nowatorskiego sposobu patrzenia przez młodych projektantów na kulturowe zasoby Podhala, a także udowodnienia, że kultura ludowa nadal stanowi dla nich zasób symboliczny, ponieważ nieustannie, cytując jednego z informatorów, jest „towarem pozostającym w cenie”. Powyższy tekst, poświęcony ludowości w pamiątkarstwie, był

¹⁵ D. MacCannell (2002). *Turysta. Nowa teoria klasy próżniaczej*. Warszawa.

kontynuacją mojego wieloletniego zainteresowania badawczego tym zagadnieniem, rozpoczętego przed uzyskaniem stopnia doktora, i stanowi pogłębioną analizę problematyki wcześniejszych badań zawartą w artykule *Dawne i współczesne pamiątki „regionalne” na Podtatrzu. Zagadnienie etnodizjanu* (2017).

Oryginalność podhalańskiego oscypka stała się elementem handlu i – choć powielana i sprzedawana – nie traci swej pierwotnej wartości, to prowadzi do metamorfozy dotychczasowej polityki regionalnej samych górali. Ta elastyczność rodowitych mieszkańców Podhala stała się zauważalna w sposób szczególny w okresie postpandemicznym, w którym Podhale zaczęli masowo odwiedzać turyści z Półwyspu Arabskiego. Przyczyny ich nagłego zainteresowania się Podtatrzem, wpływu na turystykę w tym regionie, a także reakcję, jaką wywołali odmienni kulturowo goście, analizowałam w artykule *Turyści halal w Zakopanem w opinii pracowników HoReCa* (2024). Turystyka *halal* to nowe zjawisko na Podhalu, z tego względu wymagało adaptacji rynku turystycznego do nieobecnych wcześniej zjawisk kulturowych. Jest to pierwszy tekst, który opisuje dostosowania oferty uwzględniającej różnice kulturowe. Badania przeprowadzone były na szerokiej grupie pracowników branży hotelowej i gastronomicznej i wykazały dużą elastyczność rynku turystycznego w aspekcie kulturowym, takim jak oferta menu w języku arabskim w restauracjach, stosunkowo szybkie pojawienie się żywności *halal* na Podhalu, próby przybliżenia kultury tradycyjnej poprzez publikację w języku arabskim broszur i albumów fotograficznych o dziedzictwie Małopolski, w tym zwłaszcza Podhala. W tekście przeanalizowałam także różnorodne problemy związane ze różnicowaniem kulturowym – od powszednich (takich jak usankcjonowane w kulturze arabskiej targowanie się od ceny odgórnie ustalonej), aż do nietypowego zapotrzebowanie na samodzielny ubój *halal* w hotelowej kuchni.

Wkład w rozwój badań: Za szczególnie cenne uważam moje pionierskie spojrzenie na współczesne zjawiska kulturowych zmian na Podhalu, które w opisie antropologicznym mają znaczenie dla biznesu turystycznego. Jak wyżej wykazałam, branża turystyczna jest na Podhalu szczególnie ważna nie tylko z punktu widzenia ekonomicznego, ale także jako czynnik kształtujący mechanizmy kulturowe. Prowadzi to do zmiany semantycznej w zakresie tradycyjnie używanych symboli. Za ważne uważam także dostrzeżenie i opisanie mechanizmów wpływu turystyki na tradycyjną kulturę. Skutkiem tych procesów jest wprowadzenie góralszczyzny do sfery gospodarki oparte na procesach homogenizacji i uogólniania. Z drugiej strony, oprócz szeregu zagrożeń dla autentyczności kultury, jej komercjalizacja prowadzi także do pozytywnego mechanizmu, jakim jest dążenie do poszukiwania autentyczności przez jej depozytariuszy. Utowarowienie staje się w tym przypadku katalizatorem wyzwalaającym potrzebę refleksji dotyczącej autokreacji oraz wzmacnia dążenia do odszukania autentycznej góralskości.

Zastosowanie wyników badań: Powyższe osiągnięcia dopełniły debatę na temat ochrony krajobrazu kulturowego Podhala. W drugiej dekadzie XXI wieku w Zakopanem trwały szerokie konsultacje społeczne związane z założeniem Parku Kulturowego na Krupówkach, które w kontekście całego regionu wywołały dyskusję dotyczącą komercjalizacji krajobrazu i sposobów zatrzymania negatywnych jej skutków. Ten poruszany w moich artykułach problem okazał się ważny dla regionu, wzbudził bowiem duże zainteresowanie ze strony prasy lokalnej oraz ponadlokalnej, na zaproszenie której opublikowałam dwa artykuły popularyzujące to zagadnienie. Pierwszy ukazał się w opiniotwórczym czasopiśmie „Tatry” wydawanym przez Tatrzański Park Narodowy (*Reklama że hej!*, 2020), a drugi w niemieckojęzycznym czasopiśmie „Religion & Gesellschaft in Ost und West”, poruszającym problematykę aktualnych wydarzeń politycznych, społecznych i kulturowych w Europie Środkowowschodniej (*Goralen-Folklore an der polnisch-slowakischen Gränze*,

2021). Moje rozważania zostały także dostrzeżone i docenione – zostałam uhonorowana przez starostę powiatu nowotarskiego nagrodą „Pamiątkowy Medal Podhala”, przyznaną mi „za zasługi na rzecz pielęgnowania i propagowania kultury regionu”. Badania dotyczące wpływu turystyki arabskiej na branżę turystyczną na Podhalu wpisały się w działania Małopolskiej Organizacji Turystycznej, która podczas organizowanych spotkań i szkoleń stara się edukować pracowników HoReCa w zakresie różnic kulturowych. Ponadto zastosowanie powyższych osiągnięć nastąpiło w momencie podjęcia przeze mnie pogłębionych działań badawczych nad zjawiskiem overtourismu i gentryfikacji centrum Zakopanego (wnioski z tych badań aktualnie analizuję i opracowuję, a ich publikację planuję na 2026 rok).

Podsumowanie osiągnięcia habilitacyjnego

Jako badaczka pracująca w nurcie etnograficznych badań terenowych dokonuję rejestracji i dokumentacji współczesnych zjawisk w obrębie kultur lokalnych i regionalnych. Skupiam się przede wszystkim na wskazywaniu zmian w podejściu górali do tego, co w danej kulturze i społeczności jest identyfikowane jako tradycyjne i ludowe. Większość moich podhalańskich rozmówców wykazuje wysoki stopień świadomości i refleksji nad nieuchronnością zmian zachodzących w obrębie dziedzictwa kulturowego oraz tego, jak owo dziedzictwo regionalne wykorzystywane jest, również przez nich samych, w celach komercyjnych. Jest to też pole, na gruncie którego spotykają się dwie moje tożsamości zawodowe – dokumentalistki i badaczki terenowej oraz przewodniczki górskiej pracującej z turystami przyjeżdżającymi na Podhale.

W wyniku prowadzenia studiów nad zagadnieniami dziedzictwa kulturowego, które funkcjonuje w symbiozie z przemysłem turystycznym, mogłam wyprowadzić wnioski dotyczące miejsca dziedzictwa kulturowego (ze szczególnym odwoływaniem się do dziedzictwa kultury ludowej) we współczesnej kulturze Podhala. Pojęcie dziedzictwa kulturowego stało się narzędziem (i towarem) polityki regionalnej, rozwojowej i biznesowej, anektowanym przez różne grupy interesów. Zaliczam do nich: liderów społeczności lokalnych, pracowników instytucji kultury (prowadzących edukację formalną i pozaformalną), przedstawicieli samorządu terytorialnego na różnych szczeblach (realizujących kampanie promocyjne miejscowości i regionów), przedstawicieli świata biznesu, w tym głównie branży turystycznej, która na Podtatrze stanowi podstawowy sposób zarabkowania. Przedstawione w artykułach refleksje nad dziedzictwem kulturowym Podhala uwikłanym w siłach turystyki, które składają się na osiągnięcie naukowe w myśl art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.), ukazują mechanizmy globalnego zjawiska utowarowiania kultury. Jest to proces ciągły, przejawiający się w szerokim spektrum zjawisk, które starałam się dostrzec i przeanalizować.

* * *

Podsumowanie pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych

Przed uzyskaniem stopnia doktora (do marca 2018 roku), opublikowałam dwie monografie. Pierwszą z nich poświęciłam historii i działalności Muzeum im. Władysława Orkana w Rabce-Zdroju (*Muzeum im. Wł. Orkana w Rabce – monografia*, 2010, wyd. Muzeum im.

Wł. Orkana w Rabce-Zdroju). Monografia była pokłosiem kilkuletnich badań archiwalnych oraz wywiadów pogłębionych prowadzonych z byłymi i obecnymi pracownikami tej placówki. Książka stanowiła pionierskie, holistyczne opracowanie dziejów tej instytucji z uwzględnieniem kontekstu regionalnego i politycznego. Dzisiaj stanowi podstawowe źródło wiedzy o tej najważniejszej rabczańskiej instytucji kultury.

Druga praca to leksykon napisany wspólnie z etnografką dr Urszulą Janicką-Krzywdą (1949-2015), *Czary góralskie. Magia Podtatrza i Beskidów Zachodnich*, wydany przez Tatrzański Park Narodowy (I wydanie 2014, II wydanie 2024). Pozycja składa się z 237 obszernych haseł oraz teoretycznego wstępu, a o jej ogromnej popularności wśród czytelników świadczy drugie wydanie książki oraz nakład przekraczający 10 tys. egzemplarzy.

Od momentu uzyskania stopnia doktora nauk humanistycznych w marcu **2018** roku opublikowałam **2** monografie (autorską i współautorską). Obydwie opracowane są na podstawie materiału zebranego podczas badań terenowych oraz kwerend archiwalnych.

W 2019 roku ukazała się monografia *Sebastian Flizak. Ludoznawca i etnograf na tle swojej epoki*, którą przygotowałam na podstawie rozprawy doktorskiej (nagrodzonej w Konkursie im. W. Goetla na najlepszą pracę doktorską o tematyce górskiej). Książka ukazała się w ramach serii biograficznej „Pro Memoria”, której wydawcą jest Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie (wydawnictwo punktowane, figurujące na liście ministerialnej). Monografię poświęciłam Sebastianowi Flizakowi (1881-1972), zasłużonemu ludoznawcy, badaczowi regionu zagórzańskiego, jednak aż do czasu opublikowania monografii mojego autorstwa, naukowo nieopisanemu. W pracy uwzględniłam historię polskiej etnologii i antropologii kulturowej, lokalną historię Górali Zagórzańskich, z których wywodził się tytułowy bohater, oraz historię środowisk, w ramach których funkcjonował (m.in. ludoznawców, nauczycieli, krakowskich profesorów z przełomu XIX i XX wieku, syberyjskich zesłańców). Podstawę źródłową stanowiły przede wszystkim dokumenty archiwalne pozyskane w 24 placówkach archiwalnych i muzealnych w Polsce, Rosji, Austrii i na Ukrainie. W wyniku publikacji tej pracy władze samorządowe uhonorowały pamięć dra Sebastiana Flizaka, umieszczając w przestrzeni publicznej poświęconą mu tablicę pamiątkową. Uznaję to za ważny element współpracy i wpływ badań naukowych na otoczenie społeczno-gospodarcze.

W 2020 roku ukazała się monografia, przygotowana we współpracy z etnomuzykolożką dr Dorotą Majerczyk, *Górale Zagórzańscy, Górale Kliszczacy*. Publikacja ta, stanowiąca piąty tom serii wydawniczej *Krakowiacy, Lachy, Górale – stroje wsi małopolskiej*, jest pokłosiem wieloletnich badań realizowanych w dwóch tytułowych społecznościach góralskich. Podczas badań można było zauważyć, że z jednej strony, zakładanie stroju regionalnego zanika, a z drugiej, istnieją grupy depozytariuszy starających się te tradycje zachować. Książka jest nie tylko formą dokumentacji tego aspektu dziedzictwa kulturowego regionu, ale także narzędziem edukacji, wskazującym na zachodzące przemiany w kwestii stroju oraz kultury jego wykonywania i noszenia. Zebrany materiał badawczy (wywiady z rękodzielnikami, liderami regionalnymi, kwerendy archiwalne, inwentaryzacje i sesje fotograficzne z udziałem eksponatów muzealnych) pozwolił na dokonanie oceny, w jakim stopniu tradycyjny strój regionalny funkcjonuje w społecznościach regionalnych, jakie są kierunki jego

współczesnego przetwarzania i wykorzystywania m.in. w kampaniach promocyjnych oraz w działaniach edukacyjnych oraz jaki jest zasięg wpływów zewnętrznych, m.in. podhalańszczyzny.

Opublikowałam **26** artykułów w czasopiśmie, z czego **10** artykułów w czasopiśmie wysoko punktowanym (m.in. „Journal of Urban Ethnology”, „Łódzkie Studia Etnograficzne”, „Etnografia Polska”, „Rocznik Filozoficzny Ignatianum”, „Perspektywy Kultury”, „Małopolska. Regiony – Regionalizmy – Małe ojczyzny”, „Карпати, Населення, Етнос, Цивілізації”). Ponadto opublikowałam **53** artykuły w monografiach, **17** artykułów biograficznych w słownikach biograficznych, opracowałam **9** haseł do „Leksykonu folkloru polskiego”, **14** wprowadzeń i wstępów do monografii, **5** sprawozdań, **6** zestawów materiałów edukacyjnych, w tym podręcznik z etnografii Podtatrza dla kandydatów na przewodników górskich, **97** tekstów o charakterze popularyzatorskim (89% przed uzyskaniem stopnia doktora). Moje opracowania były efektem współpracy m.in. z takimi instytucjami, jak Tatrzański Park Narodowy (wydawca czasopisma „Tatry”) czy Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze (które jest wydawcą „Gazety Górskiej”). Ponadto przeprowadziłam **5** wywiadów z liderami lokalnych depozytariuszy (dla polsko-angielskojęzycznego kwartalnika „Polski Region Pieniny”), a także udzieliłam **8** wywiadów eksperckich dla czasopism.

Byłam redaktorką naukową **11** recenzowanych książek monograficznych: **2** monografii poświęconych lecznictwu ludowemu na Podtatrzu i historii medycyny oraz serii **6** monografii utrzymanych w nurcie etnografii ratunkowej (*salvage ethnography*), rejestrujących i opisujących praktyki odchodzące w przeszłość, poruszających takie zagadnienia, jak: kultura ludowa poszczególnych grup górskich. Tę działalność badawczą uważam za szczególnie ważną. Seria monograficznych publikacji zatytułowanych „Kultura ludowa górali” dokumentuje stan tradycyjnej i współczesnej kultury górali Karpat polskich. Jest efektem wieloletniego (od 2010 roku) interdyscyplinarnego projektu badawczo-wydawniczego, realizowanego przez Centralny Ośrodek Turystyczny PTTK w Krakowie wraz z etnologami, historykami, historykami sztuki, geografami, kulturoznawcami, religioznawcami i językoznawcami. Od 2014 roku pełnię funkcję redaktorki naukowej tomów dot. Górali: Pienińskich (2014), Kliszczackich (2015), Sądeckich (2016); Żywieckich (2018), Nadpopradzkich (2021), Podhalańskich (cz. I, 2024) i Śląskich (2025). Na rok 2026 zaplanowano wydanie drugiej części tomu poświęconego Góralom Podhalańskim, nad którym już trwają prace badawcze, kwerendy itp. W trakcie realizacji tej serii byłam (i jestem nadal) odpowiedzialna za każdorazowe opracowywanie merytorycznej koncepcji monografii oraz naukową redakcję tekstów (łącznie współpracowałam z grupą ponad 80 badaczek i badaczy), a także odpowiadałam za prowadzenie badań, przeprowadzanie kwerend i opracowywanie własnych rozdziałów. Praca ta wymaga ścisłej kooperacji z ośrodkami naukowymi, archiwalnymi i muzealnymi południowej Polski. Ponadto wiąże się z prowadzeniem częstych spotkań promocyjnych, autorskich i debat wśród depozytariuszy górskiego dziedzictwa. Za duży sukces zespołu, z którym pracuję od dekady, uważam postępującą profesjonalizację, czyli przekształcenie odziedziczonej serii z wydawnictwa popularno-naukowego, jakim pierwotnie było (pierwsze 3 tomy), do punktowanej serii naukowej (tomy 5-10).

Współredagowałam 3 słowniki biograficzne etnografów, etnologów i antropologów kultury, na bazie których powstał portal wiedzy o dorobku polskiej etnografii (etnoznawcy.pl).

Sprawowałam funkcję redaktorki tematycznej numeru rocznika „Łódzkie Studia Etnograficzne”, redagując tom 64 (za 2025 rok) dotyczący biografistyki w antropologii kulturowej. Przygotowywałam recenzje wydawnicze książek dla 4 wydawnictw (Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego oraz Instytutu Kolberga w Poznaniu, Nadwiślańskiego Parku Etnograficznego w Wygiełzowie, Tatrzańskiego Parku Narodowego) oraz recenzje artykułów dla redakcji 7 czasopism („Łódzkie Studia Etnologiczne”, „Studia i Materiały Lubelskie”, „Małopolska – Regiony – Regionalizmy – Małe ojczyzny”, „Zbiór Wiadomości do Antropologii Muzealnej”, „Tematy z Szewskiej – Kwartalnik Interdyscyplinarny”, „Rocznik Spytkowicki” i „Perspektywy Kultury”).

Opracowałam także teksty do 2 albumów. Pierwszy, wydany przez Polskie Stowarzyszenie Flisaków Pienińskich na Dunajcu w Sromowcach Wyżnych, *Pieniny. 80 lat działalności Polskiego Stowarzyszenia Flisaków Pienińskich w Pieninach* (I wydanie 2015, II wydanie 2025), dotyczy niematerialnego dziedzictwa kulturowego flisaków na rzece Dunajec i przygotowany został w związku z jubileuszem istnienia tej organizacji oraz jej staraniami o wpisanie Polskiego Stowarzyszenia Flisaków Pienińskich na krajową listę niematerialnego dziedzictwa (wpisu dokonano w 2023 roku). Drugi album, *Jan Fudala „Jasiek z Gorców” (1951-2008)* (2022), wydany przez Centrum Kultury Rodzimej „Czerwony Dwór” w Zakopanem, po raz pierwszy prezentuje biogram tego niekonwencjonalnego gorczańskiego artysty i muzealnika wraz z analizą jego twórczości, w tym zwłaszcza malarstwa na szkle. Album stał się inspiracją dla twórców mającego powstać na przełomie 2025 i 2026 roku filmu dokumentalnego o Janie Fudali, na planie którego będę pracować w roli konsultantki merytorycznej.

Jestem autorką 5 opublikowanych sprawozdań z projektów badawczych.

Redagowałam 3 portale internetowe (kulturowygoscienic.pl, etnozagroda.pl, etnoznawcy.pl) oraz 4 profile internetowe w mediach społecznościowych, upowszechniających realizowane projekty badawcze (projekt dot. edycji krytycznej pamiętnika S. Flizaka) oraz działania dydaktyczne (profil kierunku studiów) i popularyzujące naukę (profil ZG PTL oraz Oddziału PTL w Mszanie Dolnej).

Tabela 1. Publikacje opublikowane przed i po uzyskaniu stopnia doktora

Rodzaj aktywności w zakresie publikacji		Do marca 2018 (przed uzyskanie m stopnia doktora)	Od kwietnia 2018 (po uzyskaniu stopnia doktora)	Razem
1.	Autorstwo monografii naukowych	2	2	4
2.	Artykuły w czasopiśmie naukowych	1	9	10
3.	Artykuły w monografiach	33	20	53
4.	Artykuły do <i>Leksykonu folkloru polskiego</i>	0	9	9

5.	Artykuły w czasopismach	11	20	22
6.	Wprowadzenia i wstępy do monografii	3	11	14
7.	Artykuły popularyzatorskie	86	11	97
8.	Redakcja naukowa monografii	4	6	11
9.	Redakcja tematyczna numerów czasopism	0	1	1
10.	Redakcja książek popularno-naukowych	4	2	6
11.	Recenzje wydawnicze	0	14	14
12.	Materiały edukacyjne	2	4	6
13.	Sprawozdania	4	1	5
14.	Wywiady udzielone	2	6	8
15.	Opracowanie albumów	1	1	2
16.	Redakcja portali internetowych	1	2	3
17.	Redakcja profili w mediach społecznościowych	0	4	4

Przed uzyskaniem stopnia doktora w 2018 roku byłam **wykonawczynią 3 projektów badawczych**, w tym dwóch dotyczących dziedzictwa kulturowego Górali Zagórzańskich oraz Pienińskich. Zwieńczeniem tych projektów są dwie monografie: *Kultura ludowa Górali Zagórzańskich* (2013) i *Kultura ludowa Górali Pienińskich* (2013) oraz jednego **międzynarodowego** projektu „Szlak Kultury Wołoskiej w Karpatach” (Program Współpracy Terytorialnej Interreg V-A Polska-Słowacja), którego rezultatem, oprócz realnie wytyczonego szlaku w górach, jest napisany i opublikowany przeze mnie raport.

Jako **kierowniczką** sprawowałam także pieczę nad **3 projektami badawczymi** z zakresu moich dotychczasowych badań dotyczących dziedzictwa kulturowego Górali Kliszczackich, Sądeckich i Żywieckich. By tego dokonać, przeprowadziłam badania terenowe i archiwalne wraz z zespołem kilkudziesięciu badaczek i badaczy. Efektem tej pracy są wieloautorskie monografie opracowane pod moją redakcją (wraz z odpowiednio: Justyną Masłowiec, Magdaleną Kroh i Barbarą Rosiek), które dotyczą całokształtu kultury ludowej badanego terenu w ujęciu historycznym, ale z uwzględnieniem współczesności i zachodzących przemian (*Kultura ludowa Górali Kliszczackich*, 2015; *Kultura ludowa Górali Sądeckich (od Kamienicy, Łącka i Jazowska)*, 2016; *Kultura ludowa Górali Żywieckich*, 2018).

Po uzyskaniu stopnia doktora nauk humanistycznych byłam **kierowniczką 2 projektów**. Pierwszy, finansowany ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, „Sebastian Flizak – ludoznawca i etnograf na tle swojej epoki” (2018-2019), umożliwił wydanie wspomnianej wcześniej książki napisanej na podstawie rozprawy doktorskiej. Drugi projekt, „Etnoznawcy. Budowa portalu wiedzy oraz promocja i upowszechnienie dorobku polskiej etnografii” (2022-2024), finansowany był przez Ministerstwo Edukacji i Nauki. Obejmował szereg działań, m.in. opracowanie i wydanie drukiem 7. tomu słownika etnografów, *Etnografowie i ludoznawcy polscy. Sylwetki, szkice biograficzne* (2023), w którym znalazło się 60 biogramów etnografów, etnologów, antropologów kultury i muzealników; budowę portalu wiedzy o dorobku polskiej etnografii (Etnoznawcy.pl); zorganizowanie ogólnopolskiej konferencji naukowej „Biografistyka w antropologii kulturowej” (Łódź 2024) oraz działania upowszechniające wspomniane tematy, takie jak webinary, filmy i systematycznie aktualizowany internetowy blog informacyjny.

Ponadto uczestniczę w **5 projektach badawczych**, które są aktualnie w toku realizacji. W **3 jestem wykonawczynią**, a w **2 pełnię rolę kierowniczkę**. Pierwszy z nich, którego realizację zaplanowano na lata 2020-2025 w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki, dotyczy terminologii stosowanej w opisie strojów ludowych. Jego efektem będzie dwutomowa publikacja *Słownik terminologiczny polskich strojów ludowych* wraz z upowszechnieniem wyników badań w Internecie na platformie strojeludowe.net (kierownik projektu: dr hab. prof. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie Mariola Tymochowicz). W ramach tego zadania byłam odpowiedzialna za zbadanie i opracowanie tekstów dotyczących terminologii stroju górali kliszczackich (<https://strojeludowe.net/stroje/stroj-gorali-kliszczackich/>).

Jestem także jedną z **wykonawczyń** projektu zatytułowanego „Leksykon folkloru polskiego”, przewidzianego na lata 2022-2027, finansowanego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki (kierownik projektu: dr hab. prof. Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu Piotr Grochowski). Celem projektu jest stworzenie publikacji w formie drukowanej oraz elektronicznej (serwis internetowy obsługujący indeks haseł w układzie gniazdowym), zawierającej wyczerpujące informacje na temat najważniejszych form i zjawisk polskiego folkloru. Hasła w leksykonie złożą się na syntetyczny opis polskich tradycji ludowych, zawodowych i środowiskowych, ukazując ich bogactwo, skomplikowanie i zróżnicowanie, a zarazem wzajemne powiązania, konteksty interetniczne oraz procesy przemian. Ważnym aspektem projektu jest aktualizacja wiedzy na temat polskiego folkloru, dlatego we wszystkich hasłach uwzględniane są nowe perspektywy teoretyczne oraz aktualny stan badań, w tym także zgromadzone w ostatnich latach materiały źródłowe. Moim zadaniem w ramach tego przedsięwzięcia jest opracowanie **14 obszernych haseł** (od ok. 05 do 1 arkusza wydawniczego na hasło), z których do tej pory opracowałam 9, związanych m.in. z folklorem Karpat (<https://ptl.info.pl/dzialalnosc-naukowa/granty-projekty-dotacje/nprh/457,2022-2027-Leksykon-folkloru-polskiego.html>).

W 2022 roku zaangażowałam się w prace ogólnopolskiego projektu badawczego „Etnomozaika. Współczesne dziedzictwo kulturowe wsi”, którego realizacja zaplanowana jest co najmniej na dekadę (2022-2032), a zakłada objęcie działaniami badawczymi teren całego kraju w podziale na województwa (kierownik projektu: dr Arkadiusz Jełowicki, kustosz w Muzeum Narodowym Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie). Projekt finansowany jest ze środków Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi za pośrednictwem Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi w Warszawie. W ramach projektu pełnię różne funkcje, przede wszystkim **należę do Zespołu Badań Etnograficznych NIDiKW**, którego zdaniem była konceptualizacja projektu badawczego oraz opracowanie narzędzi badawczych, struktury planowanej publikacji, a także metodologiczne przygotowanie zespołu badaczy terenowych w każdym województwie (do 2025 roku badania zostały rozpoczęte w województwach podkarpackim, małopolskim i śląskim). Pełnię także funkcję **koordynatorki** działań badawczych w województwie małopolskim (<https://nikidw.edu.pl/etnomozailka/>).

W 2024 roku objęłam funkcję **kierowniczkę projektu** „Edycja krytyczna pamiętnika Sebastiana Flizaka *Spod Gorców w świat i z powrotem*”, finansowanego z grantu Ministerstwa Edukacji i Szkolnictwa Wyższego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki (nr NPRH/F/SP/0030/2024/13). Jego celem jest naukowe opracowanie i opublikowanie pozostającego w maszynopisie i rękopisie tytułowego pamiętnika Sebastiana Flizaka. Na ten dokument (łącznie 825 stron maszynopisu i rękopisu) natrafiłam podczas kwerend archiwalnych prowadzonych na terenie całej Polski. Oryginał był rozbity na części, znajdował się w różnych jednostkach i dopiero scalenie go oraz uzupełnienie zasobami pochodzącymi ze zbiorów prywatnych umożliwiło poznanie i ocenę walorów historycznych, etnograficznych i dokumentacyjnych tekstu. W projekcie odpowiadałam za koordynację

i zarządzanie działaniami projektowymi, całość prac koncepcyjnych, opracowanie planu kwereń i ich wykonanie, przygotowanie artykułów wprowadzających w kontekst historyczny i etnograficzny, a także stworzenie przypisów i komentarzy wyjaśniających, korektę merytoryczną tekstów uzyskanych z transkrypcji i ostateczną redakcję tekstów „Pamiętnika”. Owocem tej pracy będzie publikacja zaplanowana na 2027 rok (<https://ans-nt.edu.pl/projekty/edycja-krytyczna-pamietnika-sebastiana-flizaka-spod-gorcow-w-swiat-i-z-powrotem/>).

Jako **kierowniczka** jestem także odpowiedzialna za realizację projektu „Rozwinąć skrzydła! Badanie potrzeb środowiska depozytariuszy i interesariuszy dziedzictwa kulturowego w Małopolsce”, realizowanego przez Małopolskie Centrum Kultury SOKÓŁ w Nowym Sączu (2024-2026). Celem badań jest przeprowadzenie szerokiej diagnozy potrzeb, oczekiwań i preferencji dwóch wytypowanych grup (depozytariuszy i interesariuszy) dziedzictwa kulturowego w województwie małopolskim oraz zebranie opinii na temat dotychczasowych działań instytucji zlecającej badania. Do moich zadań należało: opracowanie koncepcji badań, stworzenie narzędzi badawczych oraz nadzór nad procesem badawczym, a finalnie opracowanie raportu i jego publikacja. Projekt jest w trakcie realizacji, a jego zakończenie planowane jest na 2026 rok.

Ponadto zrealizowałam **6** własnych projektów badawczych, do których zapraszałam studentów, oraz **12** projektów edukacyjnych i upowszechniających wiedzę.

Tabela 2. Projekty badawcze

Rodzaj aktywności w zakresie realizacji projektów badawczych		Do marca 2018 (przed uzyskaniem stopnia doktora)	Od kwietnia 2018 (po uzyskaniu stopnia doktora)	Razem
1.	Grant dziekański	1	0	1
2.	Kierownik projektu badawczego	3	4	7
3.	Wykonawca w projekcie badawczym	4	3	7
RAZEM		8	7	15

Aktywnie uczestniczyłam w krajowym życiu naukowym. Przed uzyskaniem stopnia doktora w marcu 2018 roku uczestniczyłam w **27** konferencjach, na których wygłosiłam **22** referaty i zaprezentowałam **1** poster. Dwie z nich odbyły się za granicą (we Lwowie i Odessie). Po obronie pracy doktorskiej wzięłam udział w **31 konferencjach** (w tym 18 ogólnopolskich), na których wygłosiłam **30** referatów i zaprezentowałam **1** poster. Na zaproszenie organizatorów przygotowałam i wygłosiłam **11** referatów, co każdorazowo było dla mnie dużym wyróżnieniem i docenieniem mojej pracy. Organizowałam lub współorganizowałam **16** konferencji, a wśród nich za najważniejsze uważam przygotowanie konferencji „Tożsamości kulturowe regionów karpackich: Człowiek – Język – Architektura – Sztuka – Krajobraz”, organizowanej przez moją macierzystą uczelnię – Akademię Nauk Stosowanych w Nowym Targu (2021).

Szczególnie cenię sobie współpracę z Babiogórskim Centrum Kultury im. dr U. Janickiej-Krzywdy w Zawoi, w ramach której współorganizowałam **9** konferencji naukowych (w tym jedną międzynarodową), realizowanych w latach 2015-2025, których pokłosiem są

każdorazowo wydawane pokonferencyjne monografie. Jako redaktorka naukowa uczestniczyłam w pracach redakcyjnych 7 tomów tej serii.

Bardzo ważna dla mnie była także konferencja „Biografistyka w perspektywie antropologicznej” (2024), wieńcząca dwuletni projekt „Etnoznawcy. Budowa portalu wiedzy oraz promocja i upowszechnienie dorobku polskiej etnografii”. Na konferencji **wystąpiłam w sesji plenarnej**, prezentując referat poświęcony trudnej historii słownika etnografów, „20 lat »Słownika etnografów« od idei do cyfrowego portalu”, który zostanie opublikowany w 64. tomie „Łódzkich Studiów Etnograficznych” zatytułowanych *Biografistyka w perspektywie antropologicznej* (2025).

Tabela 3. Udział w konferencjach

Rodzaj aktywności w zakresie uczestnictwa w konferencjach		Do marca 2018 (przed uzyskaniem stopnia doktora)	Od kwietnia 2018 (po uzyskaniu stopnia doktora)	Razem
	Uczestnictwo w konferencjach ogółem, w tym:	27	32	59
1.	Uczestnictwo czynne z referatem (*w tym: na zaproszenie)	25 (4*)	30 (11*)	55
2.	Uczestnictwo czynne (z posterem)	1	1	2
3.	Organizacja / współorganizacja konferencji	7	7	14

5. Omówienie aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej

5.1. Członkostwo w organizacjach naukowych i instytucjach kultury

Należę i czynnie uczestniczę w pracach i działaniach podejmowanych przez towarzystwa naukowe oraz organizacje pozarządowe, działające na rzecz upowszechniania kultury i aktywizowania społeczności lokalnych. Od roku 2014 jestem członkinią **Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego**. W latach 2015-2019 pełniłam funkcję przewodniczącej komisji Rewizyjnej Oddziału w Mszanie Dolnej, od 2019 roku pełnię funkcję sekretarza tego Oddziału. W ramach mojej działalności organizuję wydarzenia popularyzujące dorobek małopolskich etnologów, w tym zwłaszcza Sebastiana Flizaka, pierwszego prezesa i współzałożyciela Oddziału w Mszanie, którego dorobek staram się wprowadzić do obiegu naukowego poprzez publikacje naukowe i popularyzujące, realizację grantów i organizację wykładów, spotkań i filmów mu poświęconych.

Od roku 2019 roku jestem **członkinią Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego**. W ramach tej społecznej pracy jestem współodpowiedzialna za organizację Ogólnopolskiego Dnia Etnografii, Etnologii i Antropologii Kulturowej. Od roku 2021 pełnię funkcję redaktorki naczelnej serii wydawniczej Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego „Archiwum Etnograficzne”, w ramach której w latach 2020-2024 ukazały się **4** monografie naukowe (<https://ptl.info.pl/dzialalnosc-wydawnicza/serie-ptl/51,Archiwum-Etnograficzne>).

[html](#)). Jestem pomysłodawczynią ogólnopolskich akcji popularyzujących etnologię: „Wielkie Czytanie Oskara Kolberga” (2021), „Wielka mi rzecz” (2022) oraz „Etno-Foto-Teren” (2025). W roku 2023 z mojej inicjatywy powstał zespół badaczek i badaczy, którego celem była budowa portalu wiedzy, upowszechniającego dorobek polskiej etnografii ([etnoznawcy.pl](#)). Przez dwa lata pełniłam funkcję kierowniczkę projektu, którego owocem jest wspomniany portal, zawierający ponad 250 biogramów etnologów, a także publikacja 7. tomu słownika *Etnografowie i ludoznawcy polscy. Sylwetki, szkice biograficzne* (2023). W 2024 roku zostałam przyjęta do Sekcji Folklorystycznej PTL, w ramach której współpracuję na rzecz projektu „Leksykon folkloru polskiego” (NPRH nr 0396/NPRH9/H11/88/2021), przygotowując do niego 14 haseł oraz jego wersję internetową (zakończenie projektu przewidziane jest na 2027 rok).

Od roku 2009 należę do **Stowarzyszenia Kulturowy Gościniec w Rabce-Zdroju**, w ramach którego prowadzę badania i popularyzuję wiedzę dotyczącą regionu etnograficznego zamieszkałego przez Górali Podhalańskich, Zagórzańskich i Kliszczackich. W ramach pracy w tym stowarzyszeniu współredaguję periodyk „Zeszyty Rabczańskie” (w latach 2013-2025 ukazało się 7 tomów), stanowiący rzetelne źródło wiedzy o historii i dziedzictwie kulturowym Rabki oraz jej najbliższych okolic. Ponadto jestem autorką i/lub redaktorką wielu artykułów dotyczących regionu (ich spis znajduje się na portalu stowarzyszenia [www.kulturowygosciniec.pl](#) oraz w Zał. 4). W ramach pracy na rzecz tej instytucji organizowałam ogólnopolską konferencję naukową „Rabka w literaturze, literaci w Rabce” (2017), której pokłosiem jest monografia opublikowana pod tym samym tytułem (powstała przy współpracy z badaczami z Uniwersytetu im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, 2018), odkrywająca literackie konteksty w historii rabczańskiego uzdrowiska, które, podobnie jak Zakopane czy Szczawnica, ogniskowało znanych pisarzy i artystów. Współredagowałam, a także napisałam trzy artykuły do monografii *Z dziejów medycyny w Rabce* (2022), wydanej przez Stowarzyszenie Kulturowy Gościniec (współ z wydawnictwem Uniwersytetu Jagiellońskiego). Obydwie monografie to bezprecedensowe wydawnictwa budujące lokalną tożsamość w oparciu o historię.

Pracując na rzecz Stowarzyszenia, opracowałam scenariusze i wyreżyserowałam 8 filmów dokumentalnych w ramach autorskiego projektu „Rabczanie znani i mniej znani”. Wraz z zespołem filmowców utrwalalam na taśmie filmowej rabczańskie mikrohistorie, rozmawiając z nietuzinkowymi mieszkańcami miasta, z których część już odeszła, powodując, że nagrany materiał nabrał archiwalnej wartości. Jestem także pomysłodawczynią i realizatorką projektu „Made in Rabka” (2011-2012), który miał na celu zaktywizowanie i wypromowanie lokalnych dizajnerów, rękodzielników i rzemieślników artystycznych. Po zakończeniu tego projektu inne miejscowości w regionie postanowiły realizować podobne przedsięwzięcia, obierając podobne nazwy: „Made in Zakopane”, „Made in Małopolska”. Byłam współrealizatorką wydarzenia zatytułowanego „Rabczańska scena muzyczna”, w ramach którego zaprezentowano szerszej publiczności młode talenty muzyczne wywodzące się z Rabki i okolic. Od 2009 roku współpracuję przy organizacji wykładów naukowych dla społeczności Rabki, zapraszając znane i cenione osobistości świata nauki, m.in. prof. Ewę Michnę z Instytutu Amerykanistyki i Studiów Polonijnych UJ, prof. Stanisławę Trebunię-Staszela z Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej UJ, prof. Pawła Valde-Nowaka z Instytutu Archeologii UJ, prof. Bogdana de Barbaro, psychiatrę i terapeutę, dr. hab.

Jarosława Flisa z Zakładu Badań nad Mediatyzacją UJ, prof. Andrzeja Chwalbę z Instytutu Historii UJ, prof. Antoniego Dudka z Instytutu Historii Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, prof. Waldemara Kuligowskiego z Zakładu Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Adama Mickiewicza i wielu innych. Działalność w ramach Stowarzyszenia Kulturowy Gościniec została doceniona przez władze samorządowe, które w 2021 roku uhonorowały mnie (wraz z mężem Janem Ceklarzem) tytułem „Osobowość Rabki”, przyznany przez Burmistrza Miasta Rabki-Zdroju za działalność społeczną na rzecz kultury miasta i gminy.

Za największe wyróżnienie i docenienie mojej dotychczasowej pracy uważam powołanie mnie na członkinię **Rady Programowej Instytutu Niematerialnego Dziedzictwa Ludów Karpackich** w Ludźmierzu (kadencja 2024-2028), działającego pod egidą Małopolskiego Centrum Kultury SOKÓŁ w Nowym Sączu, z którym regularnie współpracuję od 2012 roku w ramach realizacji projektów badawczych i upowszechniających naukę.

Od 2024 roku jestem członkiem indywidualnym **The International Organization of Folk Art** (IOV), w ramach której planuję uczestnictwo w międzynarodowych konferencjach naukowych i realizację projektów dotyczących sztuki ludowej terenu Karpat.

5.2. Członkostwo w komitetach redakcyjnych czasopism i serii wydawniczych

Jestem członkinią **8** zespołów redakcyjnych. Od 2013 roku współtworzę zespół redakcyjny periodyku „**Zeszyty Rabczańskie**”, wydawanego przez Stowarzyszenie Kulturowy Gościniec. Pełnię funkcję redaktorki naczelnej. Owocem tej pracy jest wydanie wspomnianych wyżej **7** kolejnych zeszytów oraz częściowa digitalizacja zeszytów archiwalnych i ich udostępnienie w Internecie (https://www.kulturowygosciniec.pl/archiwum_zeszyty.html).

W roku 2015 rozpoczęłam pracę w zespole redagującym serię wydawniczą „**Kultura ludowa górali**”, wydawaną przez Oficynę Wydawniczą „Wierchy” i Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie. Jako redaktorka naukowa prowadziłam wraz z zespołem **7** tomów w tej serii: *Kultura ludowa Górali Pienińskich* (2014); *Kultura ludowa Górali Kliszczackich* (2015); *Kultura ludowa Górali Sądeckich* (2016); *Kultura ludowa Górali Żywieckich* (2018); *Kultura ludowa Górali Nadpopradzkich* (2021); *Kultura ludowa Górali Podhalańskich* (2024) i *Kultura ludowa Górali Śląskich* (2025).

W latach 2018-2024 pełniłam funkcję **redaktorki naukowej** serii „Babiogórskie Monografie”, łącznie **7** tomów, wydawanych jako pokłosie konferencji naukowych przez Babiogórskie Centrum Kultury im. dr U. Janickiej-Krzywdy w Zawoi.

W roku 2017 zostałam **członkinią redakcji** serii słowników biograficznych „Etnografowie i ludoznawcy polscy. Sylwetki, szkice biograficzne”. Pod moją redakcją ukazały się **3** tomy zawierające łącznie ponad **160** biografów. Uczestniczyłam także w redagowaniu portalu Etnoznawcy.pl, który stanowi dopełnienie słownikowych publikacji oraz je upowszechnienia w Internecie, także w wersji angielskojęzycznej (<https://ptl.info.pl/dzialalnosc-wydawnicza/slownik-etnografow>).

Od 2019 roku pełnię funkcję **redaktorki naczelnej** serii wydawniczej „Archiwum Etnograficzne” Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego (w latach 2020-2024 ukazały się 4 monografie). W 2024 roku zostałam wybrana na drugą kadencję do 2028 roku (<https://ptl.info.pl/dzialalnosc-wydawnicza/serie-ptl/51,Archiwum-Etnograficzne.html>).

Od 2023 roku jestem członkinią **Kolegium Redakcyjnego** wydawnictwa Akademii Nauk Stosowanych w Nowy Targu. Początkowo powołano mnie na kadencję uzupełniającą (2023), a następnie na kadencję 2025-2028.

W 2024 roku otrzymałam powołanie do **Rady Redakcyjnej** rocznika „Wierchy” poświęconego tematyce górskiej, wydawanego przez Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie (Oficyna Wydawnicza „Wierchy”). Czasopismo to stanowi kontynuację „Pamiętnika Towarzystwa Tatrzańskiego”. W ramach tej pracy odpowiedzialna jestem za ocenę merytoryczną tekstów dotyczących dziedzictwa kulturowego terenów górskich.

W 2025 roku redakcja czasopisma „Łódzkie Studia Etnograficzne” zaprosiła mnie do współpracy w roli **redaktorki tematycznej** numeru 64, poświęconego zagadnieniu biografistyki w perspektywie antropologicznej, co uważam za wyróżnienie i dowód zaufania całego zespołu.

5.3. Współpraca z instytucjami społeczno-gospodarczymi

Na przestrzeni ostatnich dwóch dekad czynnie współpracowałam z licznymi instytucjami społeczno-gospodarczymi o randze ogólnopolskiej, wojewódzkiej oraz regionalnej. Od roku 2007 czynnie współpracuję z instytucją szczybla ogólnopolskiego, jakim jest **Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie**. W ramach tej kooperacji uczestniczę w realizowaniu projektów badawczych, których celem jest dokumentacja przejawów kultury tradycyjnej mieszkańców Karpat. Ponadto biorę czynny udział w działaniach wydawniczych (wydawnictwo znajduje się na liście MNiSW), szkoleniowych, upowszechniających wiedzę oraz eksperckich. Głównym i najważniejszym dla mnie przedsięwzięciem realizowanym we współpracy z COTG PTTK jest redakcja i opieka merytoryczna nad serią wydawniczą „Kultura ludowa górali”, a także udział w Radzie Redakcyjnej tego najważniejszego w Polsce naukowego czasopisma dotyczącego gór i dziedzictwa kulturowego terenów górskich. Dopełnieniem tej działalności jest realizowana od roku 2006 współpraca z 6 **kołami przewodnickimi** kształcącymi kandydatów na przewodników górskich planujących uzyskać zawodowe uprawnienia państwowe w tym zawodzie. Współpraca ta polega na aktywnym udziale w procesie szkoleniowym, w ramach którego odpowiedzialna jestem za opracowanie materiałów dydaktycznych, dobór treści dotyczących dziedzictwa kulturowego Karpat przekazywanych podczas prowadzonych przez mnie wykładów oraz egzaminowanie kandydatów na przewodników. Dla tej grupy odbiorców opracowałam podręcznik *Babcyne korole. Z etnografii południowej Polski* (I wyd. 2009, II wyd. 2012). Dzięki tej pracy miałam realny wpływ na jakość edukacji młodego pokolenia przewodników oraz sposób i treść informacji dotyczących dziedzictwa kulturowego przekazywanych w toku szkolenia, a za pośrednictwem abiturientów, rozpowszechnianej także wśród ogromnej rzeszy turystów z Polki i z zagranicy, którzy corocznie odwiedzają Małopolskę.

Na szczeblu wojewódzkim uczestniczę w realizacji projektów badawczych pod auspicjami **Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego**, dla którego opracowałam m.in. raport z badań i inwentaryzacji terenowej *Tradycja i kultura – inwentaryzacja dziedzictwa kultury wołoskiej. Małopolska*, którego praktycznym dopełnieniem jest wytyczony w terenie turystyczny „Szlak Kultury Wołoskiej w Karpatach”, informujący i afirmujący dziedzictwo kulturowe Karpat.

Na szczeblu regionalnym od roku 2007 współpracuję z rabczańskim Oddziałem Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego. Służę radami eksperckimi w kwestiach związanych z dziedzictwem kulturowym regionu. W latach 2007-2009 przygotowywałam obchody jubileuszu 80-lecia Oddziału, kierując pracami kuratorskimi podczas przygotowania wystawy fotografii archiwalnych „80 lat na 80 fotografiach” oraz opracowując, wraz z innymi autorami, monografię dotyczącą bogatej historii Oddziału, *Karty z dziejów rabczańskiej turystyki. (W 80-lecie Oddziału PTT-PTTK w Rabce)* (2008). Pracując w Oddziale, w ramach Koła Terenowego i Koła Przewodników Beskidzkich, byłam odpowiedzialna m.in. za organizację szkoleń, wykładów i wizyt studyjnych podnoszących kwalifikacje kadry przewodnickiej. Brałam także udział w projekcie edukacyjnym dającym uprawnienia przewodników miejskich osobom oprowadzającym grupy turystów po Rabce-Zdroju (projekt „Od źródła do Zdroju – kurs przewodnicki Rabki i okolic”).

Jako ekspertka współpracuję z lokalnymi **samorządami w Rabce-Zdroju, Mszanie Dolnej, Niedźwiedziu, Nowym Targu, Zawoi, Laskowej i Zakopanem**, a także z działami wydawnictw, edukacji i uprzystępniania górskich parków narodowych: **Tatrzańskiego** oraz **Gorczańskiego**. W ramach tej współpracy m.in. recenzuję publikacje naukowe kierowane do wydawnictwa TPN, konsultuję teksty informacyjne dotyczące dziedzictwa kulturowego terenów ościennych względem wspomnianych parków narodowych, a ponadto, w przypadku Gorczańskiego Parku Narodowego, brałam udział w opracowaniu operatu wartości kulturowych i walorów krajobrazowych, stanowiącego część Planu Ochrony GPN i planu zadań dla obszaru NATURA 2000 „Ostoi Gorczańskiej”.

Od 2018 roku jestem stałą współpracowniczką **Małopolskiego Centrum Kultury SOKÓŁ w Nowym Sączu**. Jako kierowniczką uczestniczę w realizacji projektu badawczego „Rozwinąć skrzydła” (2024-2026), którego celem jest diagnoza funkcjonowania instytucji kultury w Małopolsce oraz opracowanie rekomendacji dla dalszego ich działania. Moją pracą i doświadczeniem wspieram MCK SOKÓŁ, uczestnicząc w projektach Rady Programowej Instytutu Dziedzictwa Niematerialnego Ludów Karpackich w Ludźmierzu. W ramach tych działań koncentruję się wokół badania, dokumentacji, ochrony i upowszechniania dziedzictwa ludów karpackich. Praktycznym przełożeniem tej współpracy są: uczestnictwo w budowie portalu Etnozagroda.pl, opracowywanie różnorodnych publikacji, w tym m.in. współautorska praca w serii monografii poświęconej strojom regionalnym Małopolski (*Krakowiacy, Lachy, Górale. Stroje wsi małopolskiej*, t. 5, *Górale Zagórzańscy, Górale Kliszczacy*, 2020) oraz projektowanie zajęć edukacyjnych (warsztatów, zielonych szkół itp.) dla młodzieży w oparciu o dziedzictwo regionów Małopolski (wspólnie z dr hab. Stanisławą Trebunią-Staszal i dr Dorotą Majerczyk).

Od 2021 roku jestem **wiceprzewodniczącą Kapituły** znaku promocyjnego marki lokalnych produktów regionalnych „Zagórzańskie Dziedziny”, działającej przy Urzędzie Gminy w Mszanie Dolnej. Celem pracy Kapituły jest wybór, zatwierdzenie oraz promocja produktów lokalnych, z zachowaniem dbałości o ich zgodność z tradycją regionu zagórzańskiego. W wyniku mojej pracy na rynek trafiają produkty regionalne, ekologiczne, estetyczne i oparte na lokalnej tradycji rękodzielniczej. Pozwala to wzbogacić ofertę turystyczną (w tym także pamiątki) o produkty mające związek z regionem i w nim wyprodukowanym.

5.4. Współpraca z instytucjami zagranicznymi

Współpracę z instytucjami zagranicznymi rozpoczęłam w 2015 roku w ramach międzynarodowego programu dydaktyczno-edukacyjnego „Interdisciplinary Innovation of Culture Studies Teaching at Palacky University in Olomouc – INKULTUS”, na zaproszenie Sekcje polonistyki Katedry slavistyki. Filozofická fakulta **Univerzity Palackého** w Ołomuńcu. Współpraca, polegająca na realizacji wykładów, warsztatów i konwersatoriów dla studentów studiów I i II stopnia, była kontynuowana w 2016 roku w ramach programu „Erasmus+” i obejmowała kolejne roczniki studentów. Konsekwencją tej współpracy była rewizyta badaczy z Ołomuńca na jednej z organizowanych przeze mnie konferencji w Zawoi i publikacja artykułu w pokonferencyjnej monografii. W 2017 roku, także w ramach programu „Erasmus+”, prowadziłam zajęcia dydaktyczne na **Università degli Studi di Genova** w Genui (Włochy), jednocześnie nawiązując trwającą do dziś współpracę z **Centro di educazione e di integrazione sociale w Genui**. Instytucja ta wspiera Polonię mieszkającą we Włoszech, w tym zwłaszcza w regionie Ligurii i Piemontu, w kultywowaniu polskich tradycji, posługiwaniu się językiem ojczystym oraz edukacji. W 2018 roku podjęłam współpracę z **Fővárosi Lengyel Önkormányzat** w Budapeszcie, z którym kontakty nawiązałam poprzez pracę przewodnicką. Zawiązana znajomość umożliwiła mi realizację wizyty studyjnej w Budapeszcie, połączonej z wykładami o dziedzictwie Podhala nie tylko dla członków Fővárosi Lengyel Önkormányzat, ale także studentów uniwersytetu **Eötvös Loránd Tudományegyetem** w Budapeszcie. Okres pandemii Covid-19 (2020-2023) spowodował, że współpraca ta została ograniczona tylko do kontaktów on-line. Po zakończeniu pandemii, korzystając z możliwości, jakie dały wcześniejsze kontakty z przedstawicielami Małopolskiej Organizacji Turystycznej, wyjechałam w 2023 roku na szkolenie dotyczące promowania polskiego dziedzictwa kulturowego wśród obcokrajowców, prowadzone przez **Polnisches Fremdenverkehrsamt** w Berlinie (Niemcy). Szkolenie umożliwiło poznanie perspektywy osób praktycznie zajmujących się promocją Polski oraz polskich dóbr kultury w kontekście turystyki. W 2024 roku w ramach programu „Erasmus” prowadziłam gościnne wykłady dla studentów **Arbeitsbereich Polnisch Johannes Gutenberg** oraz **Fachbereich Translations-, Sprach- und Kulturwissenschaft Germersheim Uniwersytetu w Moguncji** (Universität Mainz). Ponadto nawiązałam trwającą do dzisiaj współpracę z **Forum Polnischer Kultur „Polonia” w Karlsruhe** (Niemcy), organizacją skupiającą środowiska polonijne z krajów związkowych Nadrenii-Palatynatu oraz Badenii-Wirtembergii. Ostatnie lata przyniosły dynamiczny rozwój współpracy z **Accademia Polacca delle Scienze – Biblioteca e Centro di Studi a Roma** w Rzymie (Włochy), w ramach której dwukrotnie uczestniczyłam w szkoleniu z turystyki religijnej

i pielgrzymkowej, wygłosiłam dwa wykłady otwarte oraz współpracowałam w ramach stażu naukowego.

5.5. Nagrody i wyróżnienia

Działania naukowo-badawcze, zwłaszcza te utrzymane w nurcie etnologii ratunkowej, których efektem jest m.in. seria „Kultura ludowa górali”, zostały dostrzeżone przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego i uhonorowane przyznaniem mi odznaki **„Zasłużony dla Kultury Polskiej”** w 2016 roku. Praca ta została także doceniona lokalnie, poprzez przyznanie mi tytułu **„Zasłużony dla kultury Górali Kliszczackich”** przez Oddział Związku Podhalan w Skomielnej Czarnej i Bogdanówce oraz Gminę Tokarnia. Ponadto jeden z tomów (*Kultura ludowa Górali Nadpopradzkich*) otrzymał **Nagrodę im. ks. prof. Bolesława Kumora w kategorii „Książka o Sądecczyźnie” za rok 2021**. Działalność naukowa dotycząca ochrony dziedzictwa kulturowego góralstwy została także dostrzeżona i uhonorowana przez Starostwo Powiatowe w Nowym Targu **„Medalem Pamiątkowym Podhala”** przyznany mi „za zasługi na rzecz pielęgnowania i propagowania kultury regionu”, a rok później także jednym z najważniejszych wyróżnień na Podhalu (przyznawanym przez samych górali, a nie przedstawicieli instytucji kultury), czyli tytułem **„Wierchowej Orlicy”** za „całokształt działalności na rzecz kultury i tradycji Podhala”. W tym samym roku otrzymałam **„Laur Babiogórski”** za „działalność naukową na rzecz kultury ludowej Górali Babiogórskich” przyznawany przez Stowarzyszenie Gmin Babiogórskich oraz tytuł **„Osobowość Rabki”** za całokształt działalności społecznej na rzecz miasta Rabki-Zdroju. W 2022 roku zostałam laureatką **I Nagrody im. prof. R. Reinfussa** przyznawaną przez Zarząd Województwa Małopolskiego za „wybitne i szczególne osiągnięcia w dziedzinie zachowania lokalnej tożsamości kulturowej w Małopolsce”, które było dla mnie ogromnym wyróżnieniem. Zwieńczeniem tego etapu życia stała się informacja o przyznaniu mi przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego **Brązowego Medalu „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”** w 2025 roku.

Na przestrzeni ostatniej dekady otrzymałam kilka wyróżnień i nagród za indywidualne i wieloautorskie publikacje. Zgodnie z chronologią, w 2020 roku otrzymałam **wyróżnienie w III edycji Konkursu im. W. Goetla** na najlepszą pracę doktorską w tematyce górskiej w kategorii humanistycznej, za dysertację *Sebastian Flizak – etnograf i ludoznawca na tle swojej epoki. Biografia antropologiczna*. Dwa lata później, w 2022 roku, otrzymałam prestiżową **nagrodę zespołową im. ks. prof. Bolesława Kumora** w kategorii „Książka o Sądecczyźnie” za rok 2021, przyznaną przez Społeczno-Kulturalne Towarzystwo „Sądeczanin”. Statuetką uhonorowano publikację *Kultura ludowa Górali Nadpopradzkich*, której byłam współredaktorką oraz współautorką. Kolejnym wyróżnieniem przyznawanym za publikację, była **główna nagroda w kategorii „Książka dla dzieci w wieku 8-17 lat”** za pracę *Wyprawy z etnoekipą. Poznaj dawna wieś*, przyznaną w XXII edycji konkursu „Świat Przyjazny Dziecku” organizowanym przez Komitet Ochrony Praw Dziecka za rok 2023/2024. Książki *Wyprawy z etnoekipą* to cykl 7 podręczników do edukacji regionalnej (zatwierdzony przez Ośrodek Rozwoju Edukacji ORE działający przy Ministerstwie Edukacji Narodowej),

których byłam współautorką wraz z etnologami Anną W. Brzezińską, Karoliną Dziubatą-Smykowską, Katarzyną Smyk oraz Katarzyną Waszczyńską.

W 2024 roku otrzymałam **wyróżnienie Małopolskiej Organizacji Turystycznej w 9. Międzynarodowym Konkursie „Najlepsze wydawnictwo o górach”** za monografię *Góralskie czary. Leksykon magii Podtatrza i Beskidów Zachodnich*, której jestem współautorką (wspólnie z U. Janicką-Krzywdą). W 2025 roku monografia *Laskowa. Dzieje wsi i gminy do 1989 roku*, pod redakcją prof. Zbigniewa Nogi, której jestem współautorką, zdobyła **Nagrodę im. ks. prof. Bolesława Kumora w kategorii „Książka o Sądecczyźnie” za rok 2024**.

Publikacje dotyczące dziedzictwa kulturowego regionu, z którego pochodzę (czyli Górali Zagórzańskich), zostały również wysoko ocenione przez władze samorządowe, czego dowodem są **listy gratulacyjne** przysłane przez wójta Gminy Niedźwiedź w 2019 roku oraz Starostę Powiatu Limanowskiego w roku 2022.

Nagrody i wyróżnienia resortowe i środowiskowe – 15

2016	Odznaka „Zasłużony dla Kultury Polskiej” przyznana przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Zał. 5.5.1)
2017	Nagroda „Zasłużony dla kultury górali kliszczackich” przyznana przez oddział Związku Podhalan w Skomielnej Czarnej i Bogdanówce oraz Gminę Tokarnia (Zał. 5.5.2)
2020	„Medal pamiątkowy Podhala” przyznany „Za zasługi na rzecz pielęgnowania i propagowania kultury regionu” przez Starostwo Powiatowe w Nowym Targu (Zał. 5.5.3)
2020	Wyróżnienie w III edycji Konkursu im. W. Goetla na najlepszą pracę doktorską w tematyce górskiej w kategorii humanistycznej za dysertację <i>Sebastian Flizak – etnograf i ludoznawca na tle swojej epoki. Biografia antropologiczna</i> . Konkurs organizuje Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie (Zał. 5.5.4)
2021	Tytuł „Osobowość Rabki” (wspólnie z mężem Janem Ceklarzem) przyznany przez Burmistrza Miasta Rabki-Zdroju za działalność społeczną na rzecz miasta i gminy (Zał. 5.5.5)
2021	Tytuł „Wierchowej Orlicy” przyznany przez Centrum Kultury „Dom Ludowy” w Bukowinie Tatrzańskiej za „całokształt działalności na rzecz kultury i tradycji Podhala” (Zał. 5.5.6; Zał. 5.6.6a)
2021	Regionalna Odznaka Krajoznawcza w stopniu srebrnym przyznana przez Oddział Akademicki PTTK w Krakowie nr 1/OA/2021/S (Zał. 5.5.7)
2021	„Laur Babiogórski” za „działalność naukową na rzecz kultury ludowej górali babiogórskich” przyznany przez Stowarzyszenie Gmin Babiogórskich (Zał. 5.5.8)
2022 Nagroda zespołowa	Nagroda im. ks. prof. Bolesława Kumora w kategorii „Książka o Sądecczyźnie” za rok 2021, otrzymana za publikację <i>Kultura ludowa Górali Nadpopradzkich</i> (Zał. 5.5.9) Organizator: Społeczno-kulturalne Towarzystwo „Sądeczanin” https://sadczechanin.info/kultura/katarzyna-ceklarz-o-nagrodzie-im-ks-prof-b-kumora
2022	I Nagroda im. prof. R. Reinfussa przyznawana przez Zarząd Województwa Małopolskiego za „wybitne i szczególne osiągnięcia w dziedzinie zachowania lokalnej tożsamości kulturowej w Małopolsce” (Zał. 5.5.10)
2024 Nagroda zespołowa	Główna nagroda w kategorii „Książka dla dzieci w wieku 8-17 lat” za publikację <i>Wyprawy z etnoekipą. Poznaj dawną wieś</i> , przyznana w XXII edycji konkursu „Świat Przyjazny Dziecku” organizowanym przez Komitet Ochrony Praw Dziecka za rok 2023/2024
2024	„Styrnol Babiogórski” – nagroda wójta Gminy Zawoja za naukowy wkład w poznanie regionu

	Górali Babiogórskich i Beskidu Żywieckiego (Zał. 5.5.11)
2024	Wyróżnienie Małopolskiej Organizacji Turystycznej w 9. Międzynarodowym Konkursie „Najlepsze wydawnictwo o górach” za monografię <i>Góralskie czary. Leksykon magii Podtatrz i Beskidów Zachodnich</i> (Zał. 5.5.12)
2025 Nagroda zespołowa	Nagroda im. ks. prof. Bolesława Kumora w kategorii „Książka o Sądecku” za rok 2024, otrzymana za publikację <i>Laskowa. Dzieje wsi i gminy do 1989 roku</i> (Zał. 5.5.13) Organizator: Społeczno-kulturalne Towarzystwo „Sądeczanin” https://sadczechanin.info/nagroda-kumora/to-oni-zdobyli-nagrade-im-ks-prof-boleslaw-kumora-2024-poznalismy-dwoch-wspanialych-laureatow
2025	Brązowy Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” przyznana przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Zał. 5.5.14)

Listy gratulacyjne - 2

2019	List gratulacyjny od wójta Gminy Niedźwiedź Rafała Rusnaka (Zał. 5.5.15)
2022	List gratulacyjny od starosty limanowskiego Mieczysława Urygi (Zał. 5.5.16)

6. Omówienie działalności dydaktycznej, organizacyjnej oraz popularyzującej naukę

6.1. Działalność dydaktyczna i sprawowanie opieki naukowej nad studentami

Zajęcia dydaktyczne realizowane przeze mnie w ramach oferty dydaktycznej w Instytucie Nauk Humanistycznych i Turystyki Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Targu (dawniej PPWZS i PPUZ) przygotowywane są zgodnie z wytycznymi, w oparciu o aktualizowaną co roku wiedzę dotyczącą danego przedmiotu, a także w oparciu o prowadzone przeze mnie badania i kwerendy. W głównej mierze, ze względu na charakter uczelni, są to zajęcia o profilu praktycznym, przygotowujące kadrę dla branży turystycznej. Moim priorytetowym zadaniem jest uwrażliwianie przyszłych absolwentów na dziedzictwo kulturowe i konieczność jego ochrony, a także uświadomienie słuchaczom, iż dziedzictwo to posiada bezprecedensowe znaczenie w turystyce oraz że w wyniku silnej antropopresji ulega modyfikacji, a nawet unicestwieniu. Podczas realizacji procesu dydaktycznego współpracuję z różnymi instytucjami kultury oraz organizacjami pozarządowymi, wzbogacając tym samym ofertę dydaktyczną.

Zajęcia dla studentów prowadzę na Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Targu od roku akademickiego 2013/2014. Początkowo prowadziłam ćwiczenia terenowe dotyczące pilotażu wycieczek międzynarodowych dla studentów drugiego roku na kierunku „turystyka i rekreacja”. Ten praktyczny przedmiot prowadzę do dzisiaj, choć na przestrzeni lat zmianie uległa jego nazwa i zwiększył się zakres omawianej problematyki. Z biegiem lat zaczęłam realizować kolejne przedmioty (których szczegółowa lista znajduje się w wykazie osiągnięć naukowych, Zał. 4), realizując je zarówno na studiach I i II stopnia. Łącznie jest to ponad dwadzieścia różnorodnych przedmiotów prowadzonych na przestrzeni lat 2013-2025. Spora liczba prowadzonych przeze mnie przedmiotów wynika z liczby godzin w pensum (330h) obowiązującym w nowotarskiej akademii.

Na studiach II stopnia realizuję trzy przedmioty oparte o autorski program. Są to wykłady i ćwiczenia z „organizacji i zarządzania dziedzictwem kulturowym w turystyce”, „turystyki kulturowej” oraz „turystyki kulinarnej”. Prowadzę także zajęcia monograficzne dotyczące regionu Podtatrza „etnografia Podtatrza w turystyce” (wykłady, warsztaty i zajęcia terenowe), których celem jest praktyczne zastosowanie zdobytej wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego regionu w branży turystycznej, m.in. w kreowaniu produktów regionalnych. W ramach tego przedmiotu zapraszam studentów do współpracy w prowadzonych przeze mnie badaniach terenowych, dotyczących ważnych i aktualnych problemów z pogranicza antropologii i turystyki (2018-2025). Pokłosem prowadzonych badań, dotyczących banalizacji dziedzictwa kulturowego w turystyce, była m.in. praca magisterska napisana pod moim kierunkiem, autorstwa Przemysława Wesołowskiego, *Wpływ turystyki na banalizację i komercjalizację dziedzictwa na przykładzie folkloru Podhala*, za którą w 2024 roku otrzymał on wyróżnienie w III edycji ogólnopolskiego konkursu na najlepszą pracę magisterską „Teraz Polska Turystyka”, którego organizatorem była Polska Organizacja Turystyczna oraz Fundacja Polskiego Godła Promocyjnego „Teraz Polska”, przy wsparciu i pod patronatem Ministerstwa Sportu i Turystyki. Praca ta została uznana za jedną z dziesięciu najlepszych prac magisterskich o tematyce turystycznej w Polsce.

Ponadto w latach 2014-2017 na studiach podyplomowych prowadziłam konwersatoria dotyczące obrzędowości dorocznej i rodzinnej mieszkańców Podtatrza „Dziedzictwo kulturowe Podtatrza”, realizowanych w Instytucie Humanistycznym nowotarskiej Akademii. Zajęcia były dedykowane przedstawicielom kadr kultury, głównie pracownikom ośrodków kultury, edukatorom muzealnym i instruktorom zespołów regionalnych. Dzięki temu miałam realny wpływ na kształtowanie poziomu wiedzy o niematerialnym dziedzictwie kulturowym Podtatrza wśród osób współpracujących z szeroką rzeszą odbiorców. Owocem tych zajęć było zaproszenie mnie przez Uniwersytet w Ołomuńcu do zaprezentowania cyklu wykładów.

Dodatkowo od roku akademickiego 2018/2019 regularnie prowadzę zajęcia (wykłady i ćwiczenia), dotyczące takich zagadnień, jak: dziedzictwo kulturowe regionu, folklor Podtatrza, praktyki muzealne, historia i literatura górська, dla kandydatów na przewodów górskich beskidzkich i tatrzańskich, współpracując z 6 kołami przewodnickimi z Zakopanego, Krakowa i Katowic. Uczestnikami tych zajęć są studenci z różnych uczelni i różnych kierunków, dla których kurs przewodnicki stanowi formę nadprogramowych zajęć fakultatywnych.

Podczas prowadzenia seminariów magisterskich zachęcam studentów do publikacji opracowanych wyników badań. W ten sposób powstał m.in. artykuł napisany pod moim kierunkiem przez studentkę i opublikowany w lokalnym czasopiśmie (Alicja Antolek, *Rabka-Zdrój – miasto dzieci czy seniorów?*, 2024) wskazujący na istotne problemy i oczekiwania ze strony mieszkańców i kuracjuszy uzdrowiskowych w Rabce.

W celu uatrakcyjnienia zajęć dydaktycznych i zachęcenia studentów do własnych poszukiwań staram się organizować wizyty studyjne i wyjazdy, podczas których poznają oni instytucje kultury oraz nawiązują kontakty z osobami zarządzającymi i pracownikami merytorycznymi. Co roku w ramach zajęć obowiązkowych organizuję wyjazd do Muzeum Tatrzańskiego im. dra T. Chałubińskiego w Zakopanem, Muzeum Pienińskiego w Szlachtowej, Muzeum Ziemi

Sądeckiej w Nowym Sączu i wielu innych instytucji, z którymi stale współpracuję, także w zakresie realizacji praktyk studenckich, związanych z obsługą ruchu turystycznego w instytucjach kultury. Szczegółowy wykaz 30 instytucji, z którymi stale współpracuje, znajduje się w Zał. 4).

W latach 2017-2024 współpracowałam ze studentami zrzeszonymi w Podhalańskim Kole Naukowym Turystyki podczas organizacji dni otwartych uczelni, wykładów „na zaproszenie” oraz ogólnopolskich konferencji młodych naukowców. Współpraca polegała na pomocy merytorycznej na etapie organizacji konferencji, wygłaszania wykładów otwierających oraz relacjonowania przebiegu wydarzenia w mediach społecznościowych. W tym czasie studenci przygotowali 6 konferencji (wykaz znajduje się w Zał. 4).

Ośmiokrotnie pełniłam (i pełnię nadal) rolę opiekuna roku (2018-2025), co roku jestem także opiekunem praktyk studenckich, których ze względu na praktyczny profil uczelni, studenci mają do zrealizowania łącznie 960h (studia I i II stopnia).

Ceniąc sobie współpracę ze studentami, młodzieżą licealną, a także seniorami, chętnie wygłaszałam gościnne wykłady m.in. dla studentów historii i archiwistyki Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, studentów Uniwersytetu Ignatianum w Krakowie oraz licznych liceów w Nowym Targu, Rabce-Zdroju i Zakopanem. Chętnie prowadzę także wykłady na zaproszenie Uniwersytetów Trzeciego Wieku, w tym wykłady inauguracyjne rok akademicki.

Nagrody dydaktyczne

Wysoko cenię nagrody i wyróżnienia przyznane za pracę dydaktyczną, ponieważ są one wynikiem oceny dokonanej m.in. przez studentów oraz współpracowników w Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Targu. Nagrodę indywidualną JM Rektora za działalność dydaktyczną otrzymałam sześciokrotnie w latach 2018-2024. Ponadto JM Rektor w 2022 roku uhonorował mnie specjalnym wyróżnieniem za „działalność związaną z podnoszeniem kompetencji zawodowych”.

Nagrody dydaktyczne – 7

2018	Nagroda indywidualna za działalność dydaktyczną przyznana przez JM Rektora PPWSZ w Nowym Targu
2020 2021 2022	Nagroda indywidualna za działalność dydaktyczną przyznana przez JM Rektora PPUZ w Nowym Targu (Załącznik 5.5.17)
2022	Wyróżnienie „za działalność związaną z podnoszeniem kompetencji zawodowych” przyznane przez JM Rektora ANS w Nowym Targu (Załącznik 5.5.18)
2023 2024	Nagroda indywidualna za działalność dydaktyczną przyznana przez JM Rektora ANS w Nowym Targu

Pod moim kierunkiem przygotowano i obroniono 4 prace licencjackie oraz 6 prac magisterskich. Brałam także udział w pracach dyplomowej Komisji Egzaminacyjnej, egzaminując 22 studentów na poziomie studiów I stopnia (egzaminy licencjackie).

Z wieloma absolwentami nadal utrzymuję kontakt; często współpracujemy ze sobą podczas realizacji kolejnych projektów badawczych, działań dydaktycznych i praktyk zawodowych. Zachęcam ich także do publikowania fragmentów swoich prac licencjackich czy magisterskich, które w dużej mierze powstawały w oparciu o nasze wspólne badania terenowe.

Tabela 4. Promotorstwo prac

Rodzaj aktywności w zakresie promotorstwa		Liczba prac
1.	Promotorstwo prac magisterskich	6
2.	Promotorstwo prac licencjackich	4
3.	Udział w pracach Komisji Egzaminacyjnej licencjackiej w latach 2022-2025	22

Osiągnięcia studentów

- Nagroda Burmistrza Rabki-Zdroju dla mgr Alicji Antolek za pracę magisterską *Atrakcyjność Rabki-Zdroju w opinii opiekunów dzieci oraz seniorów* oraz artykuł wskazujący na istotne problemy i oczekiwania ze strony mieszkańców i kuracjuszy uzdrowiskowych w Rabce, opublikowany w kwartalniku „Wiadomości Rabczańskie” (2024).
- Wyróżnienie dla Przemysława Wesołowskiego za pracę magisterską *Wpływ turystyki na banalizację i komercjalizację dziedzictwa na przykładzie folkloru Podhala*, przyznane w III edycji konkursu na najlepszą pracę magisterską „Teraz Polska Turystyka” w 2024 roku. Organizatorami konkursu była Polska Organizacja Turystyczna oraz Fundacja Polskiego Godła Promocyjnego „Teraz Polska”, przy wsparciu i pod patronatem Ministerstwa Sportu i Turystyki. Praca została uznana za jedną z dziesięciu najlepszych prac magisterskich o tematyce turystycznej w Polsce.

6.2. Działalność organizacyjna na rzecz studentów

Na rzecz studentów kierunków „turystyka i rekreacja” oraz „sport i turystyka na terenach górskich” działam także jako członkini **Kierunkowej Komisji ds. Jakości Kształcenia** (2020-2024 [I kadencja] oraz 2024-2028 [II kadencja]). Do moich obowiązków należą m.in.: opiniowanie tematów prac magisterskich i licencjackich, udział w pracy komisji dyplomowej licencjackiej, udział w debacie nad zmianami proponowanymi na kierunkach „turystyka i rekreacja” oraz „sport i turystyka na terenach górskich” (studia dualne z Akademią Kultury Fizycznej [dawniej AWF] w Krakowie), przygotowywanie dokumentacji na potrzeby Polskiej Komisji Akredytacyjnej (PAK), a także udział w pracach nad planowanym do uruchomienia w przyszłości kierunkiem studiów „media cyfrowe i projektowanie komunikacji społecznej”. Poza tym byłam członkinią **Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej do spraw studentów** w Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Targu (kadencja 2020-2024) oraz obecnie jestem członkinią **Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej ds. Nauczycieli Akademickich** (kadencja 2024-2028). Ponadto od 2014 roku pełnię rolę **opiekuna studenckich praktyk zawodowych**, co na uczelni o profilu praktycznym jest odpowiedzialnym zadaniem. W latach 2014-2019 pełniłam funkcję opiekuna praktyki specjalizacyjnej śródrocznej (w wymiarze 72 h); w latach

2020-2024 praktyki ogólnej (w wymiarze 240 h); w roku 2025 praktyki specjalizacyjnej (w wymiarze 600 h). Praca opiekuna polega na nadzorze merytorycznym oraz kontroli nad realizacją praktyk, zawieraniu porozumień z instytucjami przyjmującymi studentów, a także przygotowywaniem pełnej dokumentacji wraz z ewaluacją praktyk.

Od 2018 roku do teraz pełnię obowiązki **opiekuna roku**, w ramach tego zadania służę studentom pomocą w bieżących sprawach organizacyjnych związanych z tokiem studiów, praktykami czy stypendiami, a nawet ich indywidualną aktywnością zawodową w ramach turystyki i rekreacji. Pomagałam studentom m.in. w **organizacji dorocznej konferencji studenckiej** organizowanej przez Podhalańskie Koło Naukowe Turystyki ANS w Nowym Targu w latach 2017, 2019, 2021, 2022, 2023 i 2024. Ponadto jestem głównym administratorem **profilu kierunku** „turystyka i rekreacja” w mediach społecznościowych (Facebook), co znacznie ułatwia komunikację zbiorową pomiędzy uczelnią, wykładowcami i studentami. Corocznie angażuję się w **opiekę merytoryczną organizacji Dni Otwartych uczelni**, na potrzeby których wspólnie ze studentami oraz innymi wykładowcami przygotowuję otwarte prelekcje popularno-naukowe, stoisko prezentujące kierunek „turystyka i rekreacja” oraz opiniuję treści zamieszczane w materiałach i filmach promujących ten kierunek studiów. Od lat jestem też odpowiedzialna za jedną z pracowni specjalistycznych działających w ramach tego kierunku, sprawując nadzór nad powierzonym sprzętem turystycznym oraz wyposażeniem pracowni.

6.3. Działalność popularyzująca naukę

Za istotną część mojego dorobku, który jest efektem prowadzonych badań, uważam nie tylko stałe publikowanie ich naukowych wyników, ale także działalność upowszechniającą naukę i popularyzującą dorobek naukowy dotyczący dziedzictwa kulturowego regionu.

Byłam aktywną uczestniczką **13** projektów edukacyjnych lub popularyzujących naukę, zrealizowanych m.in. ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Interreg za pośrednictwem „Euroregionu Tatry” i „Euroregionu Beskidy” w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka, a także ze środków województwa małopolskiego, Urzędu Marszałkowskiego w Małopolsce i poszczególnych gmin (Rabka, Lubień, Nowy Targ) (szczegółowy spis znajduje się w Zał. 4).

Przy realizacji projektów o charakterze edukacyjno-upowszechniających współpracowałam m.in. z Polskim Towarzystwem Historycznym, Polskim Towarzystwem Ludoznawczym, Stowarzyszeniem Kulturowy Gościniec, Babiogórskim Centrum Kultury, Tatrzańskim Parkiem Narodowym, Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym i wieloma innymi instytucjami. Każdorazowo projekty opierały się na ścisłej kooperacji z pracownikami małopolskich instytucji kultury oraz z przedstawicielami społeczności lokalnych.

Za szczególnie istotną uważam realizację międzynarodowych projektów (w ramach programu Interreg Współpraca Transgraniczna Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka) dotyczących opracowania babiogórskich legend, w ramach zaproponowanego przeze mnie konceptu **„Etnograficznej edukacji dla najmłodszych”**, realizowanego we współpracy

z Babiogórskim Centrum Kultury im. dr. U. Janickiej-Krzywdy Zawoi. W wyniku badań terenowych, kwerend archiwalnych oraz wizyt studyjnych w miejscowościach południowej Małopolski i północnej Słowacji (na Orawie) powstały publikacje z zakresu edukacji regionalnej, skierowane do najmłodszych czytelników (w dwóch wersjach językowych), inspirowane i oparte na folklorze słownym transgranicznego obszaru Babiej Góry (*Legandy spod Babiej Góry = Legandy Babiej Hory pre najmensich*, 2019; *Widok z okna. Rzecz o babiogórskich artystach = Výhľad z okna*, wspólnie z R. Wicher, 2019; *Księga Babiogórskich opowieści*, 2020). Ostatnia z wymienionych pozycji stała się podstawą wielu dodatkowych działań: zaprezentowania sztuki teatralnej i performansu, zorganizowania warsztatów edukacyjnych i wyprawy plenerowej. Publikacja spotkała się z przychylnym odbiorem ze strony czytelników, a jej nakład przekroczył już 8 tys. egzemplarzy.

W latach 2002-2025 opublikowałam **97** artykułów popularno-naukowych (89% przed uzyskaniem stopnia doktora w 2018 roku), współpracując z wieloma czasopismami ogólnopolskimi („Tatry”, „Archeologia Żywa”, „Gazeta Górska”), regionalnymi (m.in. kwartalnik „Polski Region Pieniny”) i lokalnymi (m.in. „Wiadomości Rabczańskie”). Na łamach tej ostatniej publikacji zaczynałam pracę w roli dziennikarza i systematycznie ją rozwijałam, traktując tę działalność jako sposób na dzielenie się wiedzą i wynikami badań, ale także jako możliwość interwencji, mając realny wpływ na zmiany. W wyniku badań archiwalnych udało się np. określić datę powstania straży ogniowej w Rabce, a to z kolei wpłynęło na termin obchodów 120-lecia tej organizacji. Najbardziej cenię sobie współpracę z uznanym w środowisku ludzi gór opiniotwórczym półrocznikiem „Tatry” (16 artykułów), którego wydawcą jest Tatrzański Park Narodowy, oraz z dwujęzycznym (polsko-angielskim) kwartalnikiem „Polski Region Pieniny” (19 artykułów), wydawanym przez Uzdrowisko w Szczawnicy z dbałością o poprawność merytoryczną i estetykę.

W latach 2011-2019 byłam redaktorką lub współredaktorką **6** monografii popularno-naukowych autorstwa innych badaczy (szczegółowy wykaz zamieściłam w Zał. 4).

W latach 2013-2015 stworzyłam scenariusz oraz wyreżyserowałam **8** filmów dokumentujących lokalne mikrohistorie w cyklu *Rabczanie znani i mniej znani*, poświęconym osobom szczególnie zasłużonym dla Rabki-Zdroju i regionu. Przedsięwzięcie realizowane było w ramach działań Stowarzyszenia Kulturowy Gościniec, które otrzymało finansowe wsparcie od Urzędu Miejskiego w Rabce-Zdroju w ramach celowych grantów przyznanych na działalność organizacji pozarządowych.

Wygłosiłam **70** wykładów, odczytów, prelekcji i webinarów na zaproszenia instytucji kultury i organizacji pozarządowych, m.in. Narodowego Centrum Kultury, Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie, Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, Polskiego Towarzystwa Historycznego, Towarzystwa Słowaków w Polsce, Galerii BWA „Sokół” oraz Małopolskiego Centrum Kultury SOKÓŁ w Nowym Sączu, Małopolskiej Organizacji Turystycznej, Związku Podhalan im. Jana Pawła II w Polsce, Muzeum Niepodległości w Myślenicach, Centrum Kultury w Wadowicach, Muzeum im. Władysława Orkana w Rabce-Zdroju, Fundacji ArchiNovo i innych (szczegółowy wykaz zamieściłam w Zał. 4).

Na zaproszenie organizatorów prowadziłam warsztaty z zakresu kultury tradycyjnej regionu podhalańskiego i zagórzańskiego (m.in. dla Małopolskiego Centrum Kultury SOKÓŁ

w Nowym Sączu), warsztaty dotyczące leczenia ludowego i ziołolecznictwa (m.in. dla Stowarzyszenia Lokalna Akcja Mszańskich Aktywistów LAMA), warsztaty z etnodizajnu (m.in. dla Agencji Promocyjnej Oko) oraz warsztaty z zakresu regionalizmu dla nauczycieli i edukatorów (m.in. dla Gorczańskiego Parku Narodowego).

Prowadziłam i moderowałam **33** wydarzenia o charakterze naukowym (m.in. promujące publikacje) oraz spotkania autorskie. Wszystkie wynikały z otrzymywanych zaproszeń od organizatorów spotkań. Większość z nich oscylowało wokół wyników prowadzonych badań i związanych z tym publikacji naukowych oraz popularnonaukowych. Najwięcej spotkań tego typu związanych było z serią monografii „Kultura ludowa górali”, książką *Góralskie czary* oraz publikacją dedykowaną dzieciom *Księga babiogórskich opowieści*.

Byłam organizatorką i autorką koncepcji merytorycznej **6** wystaw. Pięć z nich związanych było z tematyką konferencji, podczas której wystawy były prezentowane jako wystawy plenerowe, a następnie monografii realizowanych we współpracy z Babiogórskim Centrum Kultury im. dr U. Janickiej-Krzywdy w Zawoi. Wystawy ukazywały wyniki badań oraz pozyskane w ich trakcie unikatowe materiały ikonograficzne, towarzyszyły Festiwalowi „Babiogórska Jesień” w latach 2015-2019. W 2008 roku opracowałam koncepcję oraz sprawowałam opiekę merytoryczną nad szóstą wystawą, „80 lat na 80 fotografiach”, którą zrealizowano na bazie wyników moich badań archiwalnych, dotyczącą historii Oddziału PTTK w Rabce-Zdroju. Wystawie towarzyszył wykład, oprowadzanie kuratorskie dla młodzieży licealnej oraz publikacja *Karty z dziejów rabczańskiej turystyki*, której byłam współautorką i współredaktorką.

Chętnie współpracuję z ogólnopolskimi, regionalnymi oraz lokalnymi mediami, wypowiadając się na temat dziedzictwa kulturowego Podtatrza, historii turystyki, historii regionu, w tym zwłaszcza Rabki-Zdroju, zmian w podejściu do dziedzictwa kulturowego, biografii etnografów z Małopolski oraz wyników projektów badawczych, które realizowałam i nadal realizuję. Brałam udział w kilkunastu programach telewizyjnych realizowanych przez TVN, TVP1, TVP2, TVP3 (Kraków), TV Silesia, TV Polonia, TVP Historia, TVP Info, TV28 (Limanowa) i TV Podhale. Uczestniczyłam w kilkudziesięciu audycjach radiowych i wywiadach, m.in. w Radiu Kraków, Radiu Warszawa, Programie Pierwszym, Drugim i Czwartym Polskiego Radia (m.in. audycje dla Radiowego Centrum Kultury Ludowej), Radiu Kolor, Radiu RDN, Radiu RDC, Radiowej „Trójce”, Radiu Eska, Rock Radiu, TOK FM. Wypowiadałam się także dla Polskiej Agencji Prasowej. Jako ekspertka brałam udział w kilku reportażach i programach historyczno-dokumentalnych, m.in. w filmie *Orkan* o pisarzu Władysławie Orkanie (1875-1930) w reżyserii Adama Lewandowskiego oraz dwóch odcinkach programu telewizyjnego *Historia dzieje się!* realizowanego przez Fundację Uniwersytetu Ignatianum w Krakowie. W filmach tych wystąpiłam wspólnie z dr hab. prof. UJ Rafałem Hryszko (Pracownia Historii Powszechnej Średniowiecznej, Instytut Historii UJ) (odcinek 30) i prof. dr hab. Janem Święchem (Katedra Dziedzictwa i Teorii Muzealnictwa IEiAKUJ) (odcinek 40). Nagrałam także kilka podkastów, m.in. dla Tatrzańskiego Parku Narodowego oraz portalu m.styl.pl. Łącznie były to **73** wystąpienia medialne, głównie realizowane „na żywo”. Obecnie współpracuję z twórcami filmu dokumentalnego poświęconego biografii Jana Fudali.

7. Omówienie dalszych planów naukowo-badawczych

Dotychczasowe doświadczenia badawcze zmobilizowały mnie do poszukiwań nowych kierunków eksploracji oraz nowych sposobów badania i opisywania interesujących pod względem naukowym zagadnień. Swoje dalsze działania zamierzam realizować w trzech obszarach tematycznych:

I. Niematerialne dziedzictwo kulturowe, ze szczególnym uwzględnieniem Małopolski

Od 2024 roku kieruję zespołem badawczym realizującym w województwie małopolskim ogólnopolski projekt „Etnomozaika. Niematerialne dziedzictwo kulturowe wsi” (w ramach wieloletniego projektu badawczego Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi przy Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi). Badania prowadzone są na terenie całej Małopolski (180 wywiadów pogłębionych), a ich pokłosiem będzie monografia dotycząca współczesnego niematerialnego dziedzictwa wsi małopolskiej, obejmująca przemiany i zjawiska z lat 1989-2025 oraz ukazująca stosunek mieszkańców tego regionu do tradycji i folkloru. Celem badań i publikacji jest dokumentacja zmian w obszarze niematerialnego dziedzictwa w ciągu ostatnich 35 lat (po 1989 roku) oraz ukazanie etnomozaiki poszczególnych województw, która powstała po zmianach administracyjnych w 1999 roku.

II. Wzornictwo tradycyjne w Małopolsce, działalność Cepelii, etnodizajn

Myśląc o zbadaniu wzornictwa tradycyjnego w Małopolsce, przeprowadziłam wstępną kwerendę archiwalną w zasobach Instytutu Sztuki PAN w Warszawie, gdzie badałam dokumentację archiwalną jednostek Cepelii, działających na terenie dawnych województw nowosądeckiego i krakowskiego, oraz dokumentację dotyczącą indywidualnych współpracowników. W przyszłości zamierzam przeprowadzić kwerendy archiwalne w ośrodkach kultury funkcjonujących w miejscowościach, w których dawniej działała Cepelia (Zakopane, Bukowina Tatrzańska, Nowy Sącz, Maków Podhalański, Krościenko), a także w wybranych muzeach regionalnych w celu zintegrowania wiedzy związanej z tradycyjnym wzornictwem małopolskim w zakresie haftu i koronki, tkaniny, metaloplastyki, galanterii drewnianej i skórzaney. Planuję także przeprowadzić wywiady z osobami zatrudnionymi w Cepelii (rękodzielnikami, chałupnikami). Celem tych zabiegów mają być publikowane opracowania (a być może także monografia) dotyczące funkcjonowania Cepelii, jej wpływu na sztukę ludową w wymienionych ośrodkach oraz na życie zatrudnionych w niej rękodzielniczek i rękodzielników. W planie założyłam także analizę wzornictwa regionalnego oraz jego wykorzystania i przekształceń na przestrzeni dekad pod wpływem sterowanej odgórnie organizacji państwowej. Dodatkowo zamierzam dokumentować pracę ostatnich rękodzielniczek związanych z Cepelią. W ramach zaplanowanych działań zamierzam współpracować z dr Magdaleną Kwiecińską z Muzeum Tatrzańskiego w Zakopanem, Barbarą Aliną Węglarz z Muzeum Pienińskiego, Joanną Hołdą z Muzeum Ziemi Sądeckiej w Nowym Sączu oraz hafciarkami ze Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Makowskiej. Praca ta będzie kontynuacją badań obejmujących zagadnienia dotyczące pamiątek regionalnych w województwie małopolskim.

III. Dziedzictwo kulturowe regionu a turystyka

Planuję kontynuować badania dotyczące wpływu wzmożonego ruchu turystycznego na dziedzictwo kulturowe Podhala i regionów ościennych. W 2025 roku rozpoczął badania dotyczące gentryfikacji centrum Zakopanego pod wpływem turystyki oraz przejawów overtourismu w tym mieście. Badania prowadzone są we współpracy ze studentami, Urzędem Miasta w Zakopanem oraz Tatrzańskim Parkiem Narodowym, a ich celem będzie weryfikacja skutków uruchomionego dziesięć lat temu w centrum Zakopanego Parku Kulturowego Krupówki.

Dodatkowo w najbliższych latach planuję kontynuację aktualnie realizowanych projektów oraz wznowienie tych, których realizacja nie została zakończona. Obecnie priorytetowym dla mnie projektem jest „Edycja krytyczna pamiętnika Sebastiana Flizaka *Spod Gorców w świat i z powrotem*” (termin zakończenia 2027 rok). Dotychczasowe badania i kwerendy dają podstawę do tego, by wydać drukiem nie tylko pamiętnik, ale także pozostałe rękopiśmienne materiały, które stanowią bogatą spuściznę regionalisty. Widzę możliwość stworzenia publikacji pod roboczym tytułem „Dzieła zebrane Sebastiana Flizaka”, która pozwoliłaby na wprowadzenie do obiegu naukowego cennych tekstów źródłowych autorstwa Flizaka, a także przywrócenie mu należnej pamięci i miejsca w historii nauki polskiej. Planuję także wznowienie projektu „Etnoznawcy”, polegającego na opracowaniu i wydaniu 7. tomu słownika *Etnografowie i ludoznawcy polscy. Sylwetki, szkice biograficzne* oraz uzupełnienie bazy biogramów znajdujących się na portalu etnoznawcy.pl (baza aktualnie obejmuje ok. 50% wszystkich biogramów).

Aby zrealizować te plany, zamierzam kontynuować współpracę z Polskim Towarzystwem Ludoznawczym, Muzeum Tatrzańskim w Zakopanem, Tatrzańskim Parkiem Narodowym, Małopolskim Centrum Kultury SOKÓŁ oraz Instytutem Niematerialnego Dziedzictwa Ludów Karpackich w Ludźmierzu i Centralnym Ośrodkiem Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie, zarówno w zakresie badań naukowych, jak i edukacji studentów oraz upowszechniania i promocji wiedzy.

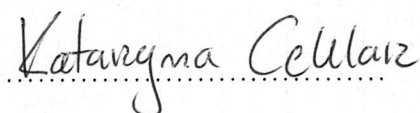
8. Podsumowanie

Podsumowując moją działalność naukowo-badawczą oraz dydaktyczną i popularyzatorską, w tym upowszechniającą wyniki badań, stwierdzam, że od czasu uzyskania w 2018 roku stopnia doktora nauk humanistycznych w zakresie etnologii, konsekwentnie rozwijam swoje zainteresowania zagadnieniami dziedzictwa kulturowego, a w szczególności jego przemiany pod wpływem turystyki.

Za swój duży sukces uważam podjęcie skutecznej i efektywnej współpracy z wieloma instytucjami kultury, z samorządami lokalnymi oraz organizacjami pozarządowymi. Udało mi się także połączyć aktywność naukową i prowadzenie badań z działalnością dydaktyczną

(angażowanie studentów w liczne projekty badawcze oraz popularyzatorskie) oraz działaniami z zakresu animacji społeczno-kulturalnej.

Mój dorobek obejmuje liczne publikacje, udział w kilkudziesięciu konferencjach, współpracę międzynarodową z ośrodkami naukowymi w Europie oraz realizację kilkunastu naukowych projektów. Działania te są ważne nie tylko dla mojej dotychczasowej kariery, ale przede wszystkim znacząco powiększają zasób wiedzy z zakresu wspomnianych (często wcześniej nieznanych) tematycznych obszarów moich zainteresowań. Poprzez moją działalność, jak inicjowanie i wspieranie różnych inicjatyw, współpracę z instytucjami i indywidualnymi osobami, mam możliwość realnego wpływu na jakość edukacji regionalnej i upowszechniania nauki, a jednym z moich priorytetowych zadań jest ukazanie młodemu pokoleniu wartości dziedzictwa kulturowego i jego ochrony.

Handwritten signature of Katarzyna Ceklarz in black ink, written over a dotted line.

Nowy Targ, dnia 23 kwietnia 2025 roku

Katarzyna Ceklarz